Konferencia poskytovateľov sociálnych a zdravotných služieb pre seniorov

pod záštitou Ing. Štefana Bošnáka, primátora mesta

ZBORNÍK

PREDSLOV

Sociálna starostlivosť patrí k základným rozmerom civilizovanej spoločnosti. Aktivity mesta v tejto oblasti sa výrazne posilnili po roku 2000.
V oblasti prechodu kompetencií zo štátu na obce prešiel do zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Trnava Domov dôchodcov na ul. T. Vansovej 5, zriadené bolo Komunitné centrum na Coburgovej ulici, uskutočnila rekonštrukcia mestskej ubytovne a v jej priestoroch bolo zriadené Zariadenie opatrovateľskej služby pre zdravotne a sociálne núdznych občanov. Vznikol i Denný stacionár pre dôchodcov a od novembra 2006 aj Krízové centrum pre týrané matky s deťmi.

Zriadená bola aj výdajňa stravy na Okružnej ulici a mesto prevzalo do vlastníctva budovy Zdravotníckeho strediska na Mozartovej 3 a Polikliniku na Starohájskej 2 v Trnave.

Významnou pomocou pre sociálne odkázané rodiny s deťmi a dôchodcov je poskytovanie jednorazových sociálnych dávok.

Na referáte sociálnych služieb mestského úradu sa vykonáva práca s občanmi vyžadujúcimi osobitnú starostlivosť aj formou poradenstva pri riešení sociálnej problematiky v bežnom živote a pri mimoriadnych životných situáciách. Pomocnú ruku sa snažíme podať aj bezdomovcom. Počas štyroch rokov obdobia bolo na referáte sociálnych služieb zaevidovaných 242 bezdomovcov, ktorí požiadali o ubytovanie v nocľahárni na Coburgovej ulici. V spolupráci s Bratislavsko-trnavskou arcidiecéznou charitou zabezpečuje varenie desiatových polievok pre bezdomovcov. Náklady mesta na prevádzku útulku pre bezdomovcov dosiahli v tomto roku približne 600 tisíc korún.

O svojej práci by, samozrejme, najviac vedeli rozprávať ľudia, ktorí bezprostredne pomáhajú tým, ktorí potrebujú našu oporu a pomoc.

Na magistráte si však uvedomujeme, že v sociálnej práci je potrebné spojiť sily na všetkých úrovniach. Najúčinnejšia môže byť koordinácia snáh štátu, samospráv, cirkví, ba i občianskych združení v tejto oblasti. Aj preto mesto zorganizovalo konferenciu, z ktorej príspevky si môžete prečítať v tomto zborníku. Verím, že vzájomným prerozprávaním a hľadaním možností sa nám podarí definovať nedostatky a slabé miesta tak, aby sme spoločnými silami vedeli vytvoriť najľudskejší priestor pre všetkých, ktorí bez pomoci iných nemôžu plnohodnotne žiť.

Ing. Štefan Bošnák
primátor mesta Trnava

Hlavní organizátori a garanti konferencie:

Mgr. Peter Klenovský, Mesto Trnava

Doc.PhDr. Mgr. Patrícia Dobríková, PhD. – Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce, Trnavská univerzita, Trnava

Za úspešný priebeh konferencie ďakujeme kolektívu pracovníkov odboru sociálneho na Mestskom úrade v Trnave.

OBSAH:

1.Predslov 3
Ing. Štefan Bošnák
2. Starostlivosť o seniorov v Kanade 7
doc. PhDr. Mgr. Patrícia Dobríková, PhD
3. Sociálne služby pre seniorov
v Trnavskom samosprávnom kraji 10
Ing Silvia Cifrová
4. Univerzita tretieho veku ako jedna
z voľnočasových aktivít u seniorov 19
PhDr. Nadežda Kovalčíková, PhD.
5. Úloha samosprávy v oblasti poskytovania sociálnych služieb 22
Mgr. Ingrid Huňavá
6. Sociálne služby mesta seniorom 25
Mgr. Juraj Tomášik
7. Služby v Domove dôchodcov, ul. T.Vansovej 5 30
Ing. Anna Tomašovičová, PhD
8. Záujmové združenie Rodina 34
Ing. Blažena Kralovičová
9. SVETLO: Hospic 36
MUDr. Mária Zamkovská
10. Centrum pomoci a vzdelávania 38
Mgr. Zdenka Mešťánková
11. KRUH–APZ: Chránené dielne 41
Mgr. Mária Prekopová
12. Aktivity Jednoty dôchodcov Slovenska 44
Ing. Igor Fabián

13. Prílohy :
1. Zoznam zariadení sociálnych služieb
v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK - aktualizovaný k 1. 8. 2006 48
2. Zoznam subjektov poskytujúcich sociálne služby v meste Trnava 49

STAROSTLIVOSŤ O SENIOROV V KANADE

doc. PhDr. Mgr. Patricia Dobríková, PhD., PhDr. Eva Bašková,
Ing. Iveta Horváthová, Ing. Vladimír Horváth

Starostlivosť poskytovaná v zariadeniach pre seniorov v Kanade je určená tým, ktorí nie sú schopní samostatne sa o seba starať, resp. žiť samostatne a bezpečne v domácom prostredí. Osobám v dôchodkovom veku ponúkajú kvalitnú zdravotnú i sociálnu starostlivosť prostredníctvom profesionálneho prístupu a zabezpečovania potrieb. Ponuka ich služieb zahŕňa:

- 24- hodinovú osobnú starostlivosť, pomoc, asistenciu a podporu;
- kvalifikovaný personál a odbornú opatrovateľskú starostlivosť;
- bezpečné a chránené prostredie;
- výživnú stravu;
- rekreačný program a aktivity.

Stratégia starostlivosti o seniorov sa zakladá predovšetkým na snahe uspokojiť rozmanité potreby klientov tohto veku a to tak, aby čo najlepšie zodpovedali ich záujmu. Stratégia starostlivosti vychádza zo šiestich základných princípov a to:

- ♦ zabezpečiť adresnosť uspokojovania prevažujúcich potrieb;
- ♦ dbať na miestnu jurisdikciu pri poskytovaní zdravotníckych služieb, zabezpečovaní adaptácie, stravovacích nákladov a liečby, pričom sa nezabúda na oblasť podporovania voliteľnosti služieb klientom;
- ♦ reagovať dostatočne rýchlo a flexibilne na meniace sa potreby seniorov;
- ♦ sústrediť sa na monitorovanie činností pre seniorov ako aj sledovanie kvality poskytovanej starostlivosti;
- ♦ stupňovať odborné znalosti profesionálov v oblasti poskytovania starostlivosti seniorom;
- ♦ podporovať účasť a angažovanosť starých ľudí v oblasti poskytovania starostlivosti seniorom.

Základný prvok stratégie starostlivosti o starých ľudí v Kanade obsahuje predovšetkým:

- *model starostlivosti o seniorov v zariadení;*
- kvalitu poskytovanej starostlivosti /zahŕňa sledovanie výsledkov poskytovanej starostlivosti, štandardy starostlivosti, dotazníky spokojnosti klientov, dotazníky vybavenosti zariadenia, kvalitu starostlivosti, spokojnosť s vedením daného zariadenia, akreditáciu, základné smernice a pokyny/;
- *zoznam podnetov a návrhov v oblasti starostlivosti o starých ľudí* /poznatky zo zahraničia – napr. systém poskytovania služieb seniorom, starostlivosť o seniorov (bezpečnosť, kvalita stravy, životospráva, denný režim, ambulantná starostlivosť, prístup personálu, socializácia, zabezpečovanie duchovných potrieb, aktivácia a pod.), poznatky z oblasti vedenia zariadení pre seniorov a pod./
- *návrhy zlepšení a pokroku v poskytovaní služieb*.

Všetky zariadenia poskytujúce starostlivosť starým ľuďom v Kanade sú akreditované na jej poskytovanie, na základe čoho sa na ich prevádzkovanie požaduje stanovenie a dodržiavanie vnútorných štandardov. Štandardy služieb, ktoré dané zariadenie poskytuje sú zakotvené i v zmluve, ktorú uzatvára Ministerstvo zdravotníctva s tzv. Health Authority. Health Authority predstavuje určený územný celok, v rámci ktorého sa nachádzajú zariadenia poskytujúce všetky úrovne starostlivosti a zodpovedá za dodržiavanie a plnenie stanovených štandardov.

Starostlivosť a služby poskytované seniorom sa rozlišujú do niekoľkých druhov a sú nimi:

a) senior býva sám (vo vlastnej, či prenajatej domácnosti), pričom je vybavený retiazkou s alarmom, ktorý mu v prípade potreby privolá prvú pomoc.
b) senior býva samostatnom byte v zariadení pre seniorov. Takéto zariadenia pozostávajú z niekoľkých samostatných bytových jednotiek, spoločnej kuchyne, jedálne, miestnosti pre zdravotnú sestru. Lekárska pomoc sa poskytuje na zavolanie-lekár nie je v zariadení priamo prítomný. Obyvateľ zariadenia platí mesačne čiastku zodpovedajúcu stanovám zariadenia, pričom okrem bývania sú mu poskytované i ďalšie služby a to potrebná zdravotná starostlivosť, stravovanie, a pranie bielizne.
c) senior býva v lôžkovom zariadení. Pokiaľ sa počet lôžok pohybuje v počte do šiestich, zariadenie nespadá pod žiadnu Health Authority, t.z., že je prevádzkované ako súkromné a nepotrebuje licenciu. Pokiaľ je kapacita lôžok vyššia ako šesť, licencia je nutná a zariadenie musí dodržiavať a spĺňať stanovené štandardy starostlivosti, pričom na ich plnenie dohliada Health Authority. Takéto zariadenie môže byť štátne alebo súkromné. Ak sa jedná o súkromné zariadenie, klient si uhrádza pobyt v celej výške sám, pretože súkromné zariadenia na rozdiel od štátnych nie sú podporované štátom.

Na prijatie do zariadenia poskytujúceho starostlivosť seniorom, ktorí nie sú schopní žiť samostatne v domácom prostredí musia byť splnené nasledujúce podmienky:

a) zdravotný stav klienta a jeho potreby si vyžadujú starostlivosť a dohľad 24 hodín denne
b) je občanom Kanady alebo má trvalý pobyt na jej území
c) zariadenie v územnom celku Health Authority , do ktorej patrí zodpovedá jeho potrebám a požiadavkám
d) klient súhlasí s podmienkami zariadenia vrátane informácií o poplatkoch
e) bola mu poskytnutá primeraná a dostupná starostlivosť v domácom prostredí, ktorá nebola vzhľadom na jeho stav dostačujúca a zodpovedajúca jeho potrebám.

Poplatky za pobyt v zariadení závisia a sú stanovené na základe výročných správ a hodnotení fungovania a hospodárenia zariadenia. Týkajú sa predovšetkým poplatkov za ubytovanie, stravu a zabezpečovania ostatných potrieb klientov. Poplatky za život v zariadení sú veľmi podobné výdavkom zodpovedajúcim životu v samostatnej domácnosti.

Stanovená suma, ktorú klient hradí obvykle okrem ubytovania a celodennej stravy (ktorá je prispôsobovaná požiadavkám klienta-napr. vegetariánska, diabetická a pod.) obsahuje aj náklady za:

- televíziu, telefón, prípadne internet
- osobnú hygienu a potreby osobnej hygiény
- liečenie, zdravotné pomôcky a služby, ktoré nie sú kryté zo všeobecného poistenia

(ako napr. relaxačné masáže, fyzioterapia, zubná starostlivosť, rehabilitácia)

- bezpečnostné opatrenia a prostriedky ako identifikačné náramky, alarmy na postele alebo kreslá, signalizačné zariadenie na privolanie pomoci

- osobné potreby ako upratovanie, čistenie, príp. oprava oblečenia, zadováženie novín, časopisov, manikúru, pedikúru, služby holičstva a kaderníctva a pod.

Cieľom spomínanej starostlivosti je uspokojenie potrieb seniorov a zabezpečenie prežitia príjemnej a dôstojnej staroby v prostredí rodinnej atmosféry. Snahou jednotlivých zariadení je udržovanie aktívneho životného štýlu seniorov, pomôcť klientom pri prekonávaní zdravotných problémov a uspokojovaní potrieb.

SOCIÁLNE SLUŽBY PRE SENIOROV V TRNAVSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI

Ing. Silvia Cifrová

A. História vzniku odboru sociálnej pomoci a zriaďovacia pôsobnosť TTSK
B. Kompetencie VÚC v oblasti sociálnej pomoci
C. Poskytovanie sociálnych služieb na území TTSK
D. Sociálne služby pre seniorov na území TTSK
E. Ciele TTSK v oblasti sociálnej pomoci

A. História vzniku odboru sociálnej pomoci a zriaďovacia pôsobnosť TTSK

Odbor sociálnej pomoci vznikol na Úrade TTSK dňa 1.7.2002. Tento dátum bol súčasne začiatkom prechodu niektorých pôsobnosti v oblasti sociálnej pomoci z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky podľa zákona č. 416/2001 Z. z..

V zmysle citovaného zákona prešlo do zriaďovacej pôsobnosti TTSK vo dvoch etapách /ku dňu 1.7.2002 a ku dňu 1.1.2004/ spolu 26 ZSS, z toho 21 ZSS ako rozpočtové organizácie s právnou subjektivitou a 5 ZSS ako organizačné jednotky TTSK.

Organizačné jednotky /z toho 3 zariadenia pestúnskej starostlivosti, 1 útulok a 1 domov pre osamelých rodičov/ boli dňom 1.1.2005 uznesením Zastupiteľstva TTSK pričlenené k rozpočtovým organizáciám a tak sa počet ZSS TTSK zredukoval na 21.

Ku dňu 1.1.2006 došlo uznesením Zastupiteľstva TTSK k zlúčeniu DSS Báč s DSS Jahodná. Dôvodom zlúčenia uvedených dvoch ZSS bola potreba uvoľniť pôvodný objekt DSS v Báči, ktorý sa nachádzal na pozemku areálu kaštieľa a bol v rámci reštitúcie vydaný pôvodným vlastníkom nehnuteľnosti. Následkom uvedených organizačných zmien je **TTSK** v súčasnosti **zriaďovateľom 20 ZSS**, v ktorých sa poskytuje starostlivosť **1 698 občanom**.

Sú to nasledovné **druhy ZSS v počte**:

- domovov sociálnych služieb pre občanov so zdravotným postihnutím 17
- kombinované ZSS typu: - domov dôchodcov a domov sociálnych služieb 2
- domov dôchodcov, domov - penzión pre dôchodcov a domov sociálnych služieb 1

Starostlivosť v zariadeniach TTSK sa poskytuje celoročne a vo vybraných druhoch zariadení /DSS pre deti a dospelých/ aj týždenne alebo denne.

Štruktúra a počet klientov v ZSS TTSK

Počet klientov	1 698
muži/ženy	896/802
Počet klientov do 25 rokov	194
Priemerný vek klientov	45 rokov
Priemerná výška mesačnej úhrady v DSS	3 735 Sk
Počet čakateľov na umiestnenie/ poradovníky	650

Zoznam a kapacita zariadení v zriaďovacej pôsobnosti TTSK podľa okresov

Dunajská Streda		**Kapacita**
DSS pre dospelých	Kráľovičove Kračany	63
DSS pre dospelých	Veľký Meder	43
DSS pre dospelých	Horný Bar	99
DSS pre deti a dospelých	Medveďov	47
DSS pre deti a dospelých	Okoč – Op.Sokolec	66
DSS pre deti a dospelých	Jahodná	74

Senica		
DSS pre dospelých	Bojková - Jablonica	48
DSS pre dospelých	Borský Sv. Jur	50
DSS pre dospelých	Moravský Sv.Ján	110
Domov dôchodcov, DPD a DSS pre dosp.	Senica	320
DSS pre deti a dospelých	Rohov	120

Trnava		
DSS pre dospelých	Zavar	155

Skalica		
DSS pre deti a dospelých	Skalica	30
Domov dôchodcov a DSS pre dospelých	Holíč	165

Galanta		
DSS pre deti a dospelých	Galanta	20
DSS pre deti a dospelých	Šintava	12
Domov dôchodcov a DSS pre dospelých	Košúty	85
Domov dôchovcov a DSS pre dospelých	Sereď	125
DSS pre deti a dospelých	Šoporňa - Štrkovec	55

Hlohovec		
DSS pre deti a dospelých	Pastuchov	30

Personálne zabezpečenie činnosti v ZSS TTSK

Počet zamestnancov – fyzický stav	900
THP	120
Odborný personál (zdravotný a pedagogický)	502
Obslužný personál	278

B. Kompetencie VÚC v oblasti sociálnej pomoci

V oblasti sociálnej pomoci sú kompetencie VÚC vymedzené zákonom č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov a zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa zákona o sociálnej pomoci má TTSK nasledovné kompetencie:

- zriaďuje a kontroluje zariadenia sociálnych služieb /ďalej len ZSS/
- rozhoduje v druhom stupni vo veciach, v ktorých v prvom stupni koná a rozhoduje ZSS, ktoré zriadil
- prijíma žiadosť o registráciu subjektov poskytujúcich sociálne služby a vykonáva všetku agendu súvisiacu s ich registráciou, s kontrolou úrovne poskytovaných sociálnych služieb
- poskytuje finančný príspevok subjektom na poskytovanie sociálnych služieb a kontroluje jeho použitie
- rozhoduje o zamietnutí žiadosti právnických a fyzických osôb o registráciu na poskytovanie sociálnych služieb
- rozhoduje o výmaze subjektu, ktorý poskytuje sociálnu pomoc a o zákaze poskytova sociálnu službu
- spolupracuje s obcami, so štátnymi orgánmi, s právnickými a fyzickými osobami,
  ktoré pôsobia v sociálnej pomoci a koordinuje ich činnosť
- poskytuje odborné poradenstvo v oblasti sociálnej pomoci občanom, organizáciám,
- právnickým a fyzickým osobám
- organizuje výchovno – rekreačné tábory /pre deti s ťažkým zdravotným postihnutím/

Zákon č. 305/2005 Z. z. ukladá vyššiemu územnému celku:

- zabezpečovať tvorbu a plnenie sociálnych programov na ochranu práv a právom chránených záujmov detí a na predchádzanie a zamedzenie nárastusociálnopatologických javov
- vypracúvať analýzu nepriaznivých vplyvov pôsobiacich na deti a rodiny
- utvárať podmienky na organizovanie opatrení sociálnoprávnej ochrany
- viesť evidenciu zariadení zriadených podľa tohto zákona
- zriaďovať a kontrolovať zariadenia podľa tohto zákona
- poskytovať finančný príspevok obci, akreditovanému subjektu na vykonávanie opatrení podľa tohto zákona; poskytovať štatistické údaje na účely štatistických zisťovaní; spolupracovať s obcami, orgánmi SPO, akreditovanými subjektami
  a ďalšími právnickými a fyzickými osobami

Financovanie sociálnej pomoci

Zdroje financovania poskytovanej sociálnej pomoci:

° **rozpočet obcí a miest** - financovanie sociálnych služieb v zriaďovacej pôsobnosti
- poskytovanie finančného príspevku subjektom poskytujúcim sociálnu pomoc

° **rozpočet TTSK** - financovanie ZSS v zriaďovacej pôsobnosti TTSK
- poskytovanie finančného príspevku subjektom podľa zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci
- poskytovanie finančného príspevku akreditovaným subjektom podľa zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a kuratele

° **príjmy z úhrad** od občanov za poskytované sociálne služby
° **štátny rozpočet**
° **finančné prostriedky** získané predkladaním **projektov** /Fondy EÚ, výťažky z lotérii, granty, dotácie .../
° **dary** fyzických a právnických osôb

C. Poskytovanie sociálnych služieb na území TTSK

Zákon o sociálnej pomoci definuje sociálne služby ako špecializované činnosti na riešenie sociálnej núdze občanov.

Sociálne služby sú:
- opatrovateľská služba
- organizovanie spoločného stravovania
- prepravná služba
- starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb /ZSS/

Poskytovateľmi sociálnych služieb na území TTSK sú:
- Trnavský samosprávny kraj
- obce a mestá
- právnické a fyzické osoby /neverejní poskytovatelia/
- orgány štátnej správy

Druhy a počet zariadení sociálnych služieb /bez ohľadu na zriaďovateľa ZSS/, ktoré poskytujú starostlivosť občanom na území TTSK:

- domov sociálnych služieb	/DSS/	20
- domov dôchodcov	/DD/	16
- zariadenie opatrovateľskej služby	/ZOS/	10
- domov pre osamelých rodičov	/DOR/	3
- útulok 6		
- resocializačné stredisko pre drogovo závislých	/RS/	4
- zariadenie pestúnskej starostlivosti	/ZPS/	3
- detský domov	/DeD/	12
- kombinované zariadenia: - domov dôchodcov a domov sociálnych služieb	/DD a DSS/	9
- domov dôchodcov, domov-penzión pre dôchodcov a domov sociálnych služieb	/DD, DPD a DSS/	1
- domov dôchodcov a zariadenie opatrovateľskej služby	/DD a ZOS/	1

I napriek tomu, že na území TTSK poskytuje sociálne služby 85 ZSS, svojou kapacitou 3 561 miest nepokrývajú požiadavky občanov regiónu na poskytovanie starostlivosti.

V ZSS, ktoré sú v zriaďovacej pôsobnosti TTSK je zaradených do poradovníka čakateľov 650 žiadostí občanov.

Z pohľadu TTSK považujeme za nedostatkové sociálne služby poskytované pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím a zariadenia sociálnych služieb typu útulok, domov pre osamelých rodičov.

V našom kraji úplne absentujú ZSS typu:

- DSS pre deti vo veku od 0 – 3 rokov
- DSS pre občanov s telesným postihnutím
- DSS pre občanov s psychiatrickými diagnózami
- zariadenie chráneného bývania pre občanov so zdravotným postihnutím a pre občanov s duševnými poruchami

Sociálne služby pre seniorov na území TTSK

Vychádzajúc zo štatistických údajov postupne zaznamenávame zvyšujúci sa počet občanov v poproduktívnom veku – na území TTSK tvorí uvedená skupina občanov takmer 1/5 všetkých obyvateľov kraja. I napriek tomu, že vplyvom využívania nových poznatkov modernej medicíny a spôsobu života sa priemerný vek človeka predlžuje, jeho odkázanosť na poskytovanie sociálnych služieb má stúpajúci trend.

Cieľom starostlivosti o seniorov je poskytovanie takých sociálnych služieb, ktoré pomáhajú človeku zotrvať čo najdlhšie v domácom prostredí pri zachovaní relatívnej sebestačnosti pri sebaobsluhe a zodpovedajúcej kvality života.

Poskytovatelia sociálnych služieb pre seniorov na území TTSK:

1. Obce a mestá
2. Trnavský samosprávny kraj
3. Neverejní poskytovatelia /občianske združenia, neziskové organizácie a ďalšie právnické a fyzické osoby/

Druhy sociálnych služieb pre seniorov:

- opatrovateľská služba
- organizovanie spoločného stravovania
- prepravná služba
- starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb

1. Poskytovanie sociálnych služieb obcami a mestami

Podľa súčasne platnej legislatívy **starostlivosť o občanov v dôchodkovom veku** je **originálnou kompetenciou orgánov miestnej samosprávy**, t. z. obcí a miest, ktoré zabezpečujú predovšetkým **poskytovanie opatrovateľskej služby, organizovanie spoločného stravovania, prepravnú službu, starostlivosť v domove dôchodcov a v zariadení opatrovateľskej**

služby. Poskytovanie uvedených sociálnych služieb je takto adresné, posudzovanie žiadostí občanov na úrovni samosprávy je objektívnejšie a súčasne je možné v naliehavých prípadoch operatívne poskytnúť sociálnu službu.

Z uvedeného vyplýva, že **obecný /mestský/ úrad je prvou inštitúciou**, ktorú môže občan **požiadať o pomoc** ak sa ocitne **v situácii**, keď vzhľadom na svoj pokročilý vek, resp. zlý zdravotný stav **si nemôže sám** alebo **s pomocou rodiny zabezpečiť nevyhnutné životné úkony, nevyhnutné práce v domácnosti** a pod.

- **Opatrovateľská služba sa** poskytuje **v domácnosti** a možno ju poskytovať občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov, nevyhnutných prác v domácnosti alebo kontaktu so spoločenským prostredím, najmä sprievodom, tlmočením v posunkovej reči pre nepočujúce osoby a predčítaním.

I napriek skutočnosti, **že opatrovateľská služba je preferovaná** pred starostlivosťou v zariadeniach sociálnych služieb, **nie je rozširovaná podľa potreby, ale podľa finančných možností jednotlivých poskytovateľov**.

- **Organizovanie spoločného stravovania** je určené pre občana, ktorému nemožno stravovanie zabezpečiť inak a ktorý je **poberateľom starobného dôchodku** alebo pre svoj nepriaznivý zdravotný stav je odkázaný na spoločné stravovanie.

- **Prepravná služba** je určená pre občana s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorý je podľa posudku príslušného orgánu odkázaný na individuálnu prepravu.

Na území TTSK prepravnú službu poskytujú iba **neverejní poskytovatelia**.

Ak nastane situácia, že **poskytovanie** opatrovateľskej služby v domácnosti, resp. spoločné stravovanie **nepostačuje** na zabezpečenie potrieb človeka, ktorý potrebuje celodennú starostlivosť a tento **stav sa nedá riešiť** ani **s pomocou rodiny**, je možné **požiadať o poskytovanie starostlivosti** vo vhodnom **zariadení sociálnych služieb**.

V prípade seniorov sú to zariadenia typu **domov dôchodcov, zariadenie opatrovateľskej služby alebo kombinované zariadenie.**

Do zriaďovacej **pôsobnosti obcí** na území TTSK prešlo v súlade so zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky spolu **13 domovov dôchodcov** s celkovou **kapacitou 1 048** miest a **3 zariadenia opatrovateľskej služby** s celkovou **kapacitou 52 miest**.

Zoznam a kapacita zariadení v zriaďovacej pôsobnosti obcí a miest podľa okresov:

Dunajská Streda	**Kapacita**
Domov dôchodcov Gabčíkovo	110
Domov dôchodcov Šamorín	35
Domov dôchodcov Dunajská Streda	139

Galanta	
Domov dôchodcov Dolné Saliby	42
Domov dôchodcov PATRIA Galanta	159
Zariadenie opatrovateľskej služby Šintava	21

Hlohovec	**Kapacita**
Domov dôchodcov Hlohovec	70

Senica	
Domov dôchodcov Borský Mikuláš	25
Domov dôchodcov Šaštín - Stráže	25

Skalica	
Domov dôchodcov a DPD Skalica	153
Domov dôchodcov Mokrý Háj	49

Piešťany	
Domov dôchodcov Moravany nad Váhom	30
Zariadenie opatrovateľskej služby Piešťany	16
Zariadenie opatrovateľskej služby Krakovany	15

Trnava	
Domov dôchodcov Trnava	144
Domov dôchodcov Križovany nad Dudváhom	77

Spolu kapacita:	1110

2. Poskytovanie sociálnych služieb pre seniorov v zariadeniach TTSK

V zriaďovacej **pôsobnosti TTSK** sú **3 kombinované zariadenia sociálnych služieb pre seniorov** s celoročným pobytom:

- Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb pre dospelých Sereď 125 miest
- Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb pre dospelých Holíč 165 miest
- Domov dôchodcov, domov-penzión pre dôchodcov a domov sociálnych služieb pre dospelých Senica 314 miest

3. Poskytovanie sociálnych služieb pre seniorov neverejnými poskytovateľmi /občianskymi združeniami, neziskovými organizáciami a ďalšími právnickými a fyzickými osobami/:

- **opatrovateľskú službu poskytujú subjekty:**
  - Centrum sociálnych služieb pre starších občanov Samaritán Galanta
  - Bratislavsko-trnavská arcidiecézna charita Trnava
  - ÚS SČK Dom Humanity Senica
  - Katolícka jednota Slovenska, Oblastné centrum Trnava
  - ÚS SČK Dunajská Streda
  - Domov na pol ceste n. o. Horné Saliby
  - Stredisko ECAV Trnava
  - ADOS s. r. o. Dunajská Streda
  - Charita sociálnej starostlivosti pre zrakovo postihnutých občanov Piešťany
  - Trnavská asociácia sluchovo postihnutých Trnava (SZSP)

- **spoločné stravovanie** organizujú subjekty:
  ° Dom pokojnej staroby n. o. Gbely
  ° SED DD-DSS Horné Saliby
  ° Bratislavsko-trnavská arcidiecézna charita Trnava
  ° ÚS SČK Dom Humanity Senica
  ° Agentúra ECHO Holíč

- **prepravnú službu** poskytujú subjekty:
  ° Dom pokojnej staroby n. o. Gbely
  ° SED DD-DSS Horné Saliby
  ° Záujmové združenie RODINA Trnava
  ° ÚS SČK Dom Humanity Senica
  ° Domov na pol ceste n. o. Horné Saliby

- **starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb typu**:
  ° domov dôchodcov: DD Voderady 18 miest
  Tolerancia n. o. Trstice –zdravotno-sociálne centrum
  Sv. Alžbety 50 miest
  DD Domov Obec Moravský Sv. Ján 16 miest
  ° DD a DSS pre dospelých: Dom pokojnej staroby n. o. Gbely 4 miest
  SED DD-DSS Horné Saliby 20 miest
  DD a DSS Klas n. o. Vrbové 55 miest
  ° DD a ZOS: Bratislavsko-trnavská arcidiecézna charita
  – Dom pokojnej staroby 25 miest
  ° DSS pre dospelých: Centrum privátnych soc. služieb Privilégium n. o.
  Bratislava – DSS Karolína Senica 12 miest
  – DSS Vlasta Senica 2 miest
  Nezábudka Kúty n. o. Kúty 18 miest
  Stacionár NÁŠ DOM n. o. Trnava 16 miest
  ° ZOS: ZOS pre ženy Trstín 7 miest
  Mesto Piešťany - ZOS Lumen 8 miest
  Vitalita n. o. Lehnice 60 miest
  Domov na pol ceste n. o. Horné Saliby – Centrum soc. služieb
  ZOS Veľké Úľany 20 miest
  Stredisko soc. starostlivosti Trnava 32 miest
  Záujmové združenie RODINA, Trnava
  – Denný stacionár pre dôchodcov 15 miest
  Zariadenie sociálnych služieb n. o. Senica 29 miest

A. Úlohy TTSK v oblasti sociálnej pomoci

1. Prvoradou úlohou TTSK v oblasti sociálnej pomoci je zabezpečenie **kompletnej a kvalitnej starostlivosti** o občanov, ktorým sa poskytuje starostlivosť **v jestvujúcich** zariadeniach **vo vlastnej zriaďovacej pôsobnosti**:

- pokračujú rekonštrukcie objektov zariadení a riešenie havarijných stavov – **koncom roka 2007 bude presťahovaný Domov sociálnych služieb pre dospelých** z priestorov **nevyhovujúceho objektu kaštieľa** v Kráľovičových Kračanoch do **objektu** v Lehniciach, **ktorý bude spĺňať kritériá moderného zariadenia sociálnych služieb**
- humanizácia životných podmienok a prostredia zariadení
- pokračovať **vo zvyšovaní kvality** poskytovanej starostlivosti na základe

uplatňovaním integrovaného **humanistického prístupu ku klientovi** – metóda vznikla v **DSS Zavar**, ktorý **je školiacim pracoviskom** pre študentov stredných

- a vysokých škôl so zameraním na sociálnu prácu /Trnavská univerzita, katedra sociálnej práce/
- pokračovať vo **zvyšovanie odbornej** úrovne zamestnancov – vybraní **zamestnanci DSS Košúty a DD, DSS Holíč získali certifikát na vykonávanie bazálnej stimulácie; v DD a DSS Holíč** je vytvorené oddelenie **pre klientov** postihnutých **Alzheimerovou chorobou**
- naďalej podporovať aktivity v oblasti športu, kultúry, vzdelávania klientov, organizované zariadeniami s celoslovenskou i zahraničnou účasťou klientov zariadení sociálnych služieb
- podporovať **aktívnu** spoluprácu, **výmenu** skúseností a **účasť** našich zariadení **podujatiach medzinárodného významu** /DSS Jahodná, DSS Šoporňa-Štrkovec, DSS Rohov, DSS Okoč, DSS Zavar, DSS Pastuchov, DSS Košúty, DSS Holíč .../

2. Vzhľadom na **nepostačujúcu kapacitu** jestvujúcich **zariadení** sociálnych služieb na území TTSK je naším cieľom:

- postupne **znižovať počet** čakateľov v poradovníkoch **budovaním** nových **zariadení** sociálnych služieb vo vlastnej zriaďovacej pôsobnosti – DSS Zemianske Sady
- **podporovať** vznik **nových subjektov** /právnických a fyzických osôb/, ktoré budú **poskytovať nedostatkové** sociálne služby na území TTSK

3. TTSK **ako koordinátor** sociálnej pomoci na území Trnavského kraja

- **súlade s úlohami,** vyplývajúcimi pre **TTSK** zo **zákona o sociálnoprávnej** ochrane detí a o sociálnej kuratele **zriadi krízové stredisko** na vykonávanie opatrení ak sa dieťa, rodina alebo plnoletá osoba nachádza v krízovej životnej situácii – krízové stredisko **bude mať regionálnu pôsobnosť**
- bude zabezpečovať dostatočnú informovanosť verejnosti o všetkých poskytovateľoch sociálnej pomoci v regióne
- **prehĺbením spolupráce** s obcami, mestami, vysokými a strednými školami, orgánmi štátnej správy a ďalšími subjektmi v regióne TTSK **pomôže** vytvoriť **sieť dostupných, kapacitne dostatočných sociálnych služieb**
- má zámer vhodnou **osvetou meniť prístup** občanov k poskytovaniu sociálnych služieb – **upriamiť pozornosť** na starostlivosť poskytovanú v prirodzenom /domácom/ prostredí, ktorá **menej zaťažuje** psychiku **človeka, zabraňuje** jeho **sociálnemu vylúčeniu** a súčasne **je** aj **menej** finančne **náročná** ako **inštitucionálna** starostlivosť
- **má záujem** na dôslednom **dodržiavaní princípu subsidiarity**, čo znamená postupnosť pri poskytovaní starostlivosť v poradí:

° **1. rodina a príbuzní** – v rámci svojich možností zabezpečia starostlivosť v domácom prostredí

° **2. obec** – pomôže v prípade, ak to nemôžu urobiť najbližší poskytne napr. opatrovateľskú služba, resp. starostlivosť v obecnom zariadení sociálnych služieb/

° **3. Trnavský samosprávny kraj** – zabezpečí pomoc až keď zlyhajú predchádzajúce zložky

UNIVERZITY TRETIEHO VEKU

PhDr. Nadežda Kovalčíková, PhD.

Vyšší vek je špecifické vývojové obdobie, ktoré má svoje charakteristiky jednak v rovine biologickej, ale hlavne v rovine psychickej a sociálnej. Starnutie výrazne zasahuje do života človeka, mení ho a adaptovať sa všetkým zmenám, ktoré prináša je nanajvýš problematické. V súčasnosti neustále prebiehajú diskusie ako čo najoptimálnejšie zabezpečiť seniorom prežitie staroby jednak vo fyzickej pohode, jednak v pohode psychickej a samozrejme v pohode sociálnej. Skvalitňovaním zdravotno – sociálnej starostlivosti, zlepšovaním domácej starostlivosti sa odborníci snažia o prevenciu chronických ochorení, skvalitňovanie liečby už prebiehajúcich ochorení, o zlepšenie a zachovanie telesnej zdatnosti a pohybovej aktivity, o zachovanie sebestačnosti a sebaobsluhy a v neposlednom rade o udržanie psychickej pohody. Popri zdôrazňovaní potreby kvalitných služieb čoraz viac vstupuje do popredia aj otázka aktívneho prežitia staroby, ktoré v prvom rade závisí od samotného seniora, jeho motivácii, v druhom rade od ponuky voľno – časových aktivít. Kvalita života seniora a jej individuálne hodnotenie potom závisí od fyzickej pohody, materiálnej pohody, kvality medziľudských vzťahov, sociálnych a občianskych aktivít, osobnostného rozvoja, sebarealizácii a rekreácií.

Páve na základe uvedeného by som chcela na začiatku zdôrazniť potrebu aktívneho využitia voľného času, ako dôležitého fenoménu, ktorý saturuje hlavne potreby sebarealizácie, napĺňa sociálne potreby, redukuje zdravotné problémy, zlepšuje integráciu, skvalitňuje medzigeneračnú komunikáciu, podporuje kreativitu, pozitívne myslenie a cieľavedomosť, umožňuje realizáciu snov, obohacuje život, je zdrojom pocitov životného optimizmu, prináša lepší prehľad o spoločenskom, kultúrnom a politickom živote, rozšírenie obsahu vedomostí atď. Netreba ale zabúdať na fakt, že aj spôsoby trávenia voľného času sú determinované vzdelaním, vekom, povahou, pohlavím, pôvodom, spôsobom doterajšieho života, životným prostredím, bývaním, dopravou, ponukou služieb, u starších ľudí hlavne zdravotným stavom, ekonomickým zabezpečením, charakterovými črtami, skúsenosťami... Dôležité je preto vytvorenie dostatočného spektra aktivít a vytvorenie možnosti prístupu k službám aj regionálnu aj fyzickú /blízko, dobrá sieť zariadení, dobrá doprava, ekonomická prístupnosť/ s kopírovaním potrieb starších ľudí. K najčastejším voľno – časovým aktivitám patria:

- **profesionálne aktivity** – závislé od trhu práce, zdravotného stavu, objektívnej potreby a životnej filozofie.
- **Spolky, účasť na spoločenskom živote** – prejav spoločenskej integrácie jedinca. Pomáhajú zvyšovať podiel seniorov na činnosti spoločnosti. Aktivity zamerané na pomoc starším ľuďom, legislatívne zásahy, účasť na komunálnej správe. Aj mimovládne organizácie a účasť na dobrovoľných aktivitách, svojpomocné skupiny
- **Oddychové činnosti** –spánok, čítanie, ničnerobenie, sledovanie TV, počúvanie rádia
- **Rekreačné činnosti** – pohyb, prechádzky, cestovanie, záhradka

- **Športové činnosti** – primerané veku a zdravotnému stavu, dôležitá konzultácia s lekárom
- **Praktické činnosti** – manuálne, kutilstvo...
- **Spoločensky zábavné činnosti**- kultúrne podujatia, organizácia týchto podujatí
- **Edukačné, vzdelávacie činnosti** – UTV, akadémie tretieho veku a iné

Z obrovského množstva aktívneho alebo pasívneho trávenia voľného času som sa vo svojom príspevku rozhodla zamerať na edukačné aktivity a to konkrétne na Univerzity tretieho veku.

Univerzity tretieho veku patria do ponuky vzdelávacích aktivít. Spolu s Akadémiami tretieho veku, Klubmi dôchodcov, Jednotou dôchodcov, Poradenskými službami v rámci komunikácie s lekárom, sociálnym pracovníkom, prípadne iným odborníkom patria UTV nielen k dôležitým edukačným aktivitám, ale aj k aktivitám ktoré podľa výskumov spomaľujú starnutie, hlavne v kognitívnej zložke, zlepšujú zdravotný stav, brzdia konzervatizmus a dogmatizmus, posilňujú sebavedomie, eliminujú sociálnu izoláciu, saturujú potrebu študovať na vysokej škole, zlepšujú medziľudské vzťahy a možnosť uplatnenia v iných aktivitách, zvyšujú aj hodnotu vzdelávania a sú cenným zdrojom sociálnych kontaktov. Zhrnutím predchádzajúceho nám vyplynie význam:

- Spoločenský – prínos pre spoločnosť, redukcia nepriaznivého zdravotného stavu, sprístupnenie vedomostí, niekedy aj dobrá forma poradenstva
- Vzdelávací – možnosť pokračovať vo svojom odbore, prípadne iný odbor, nové alebo rozšírené vedomosti
- Zdravotný – zlepšovanie zdravotného stavu, lepšia psychická pohoda, optimizmus
- Psychologický – nie depresie, sociálna izolácia...
- Výskumný – zapájanie frekventantov do výskumu, objekt alebo subjekt výskumu
- Pracovný – nielen vzdelávanie, možnosť aj iných aktivít
- Filozofický – nové názory, rozšírenie pohľadu...a samozrejme podpora myšlienky celoživotného vzdelávania

Hlavným motivačným činiteľom pre štúdium je hlavne potreba rozšíriť si vedomosti v odbore, potreba spoločenského kontaktu, úsilie zvyšovať si a udržať duchovnú mobilitu, tiež úsilie sebarealizácie a sebareflexie, uspokojenie často chýbajúcej komunikácie v rodine a v okolí.

Prvá UTV vznikla na pôde Univerzity Komenského v roku 1990. Postupne sa táto myšlienka rozšírila a UTV začali postupne vznikať aj na iných vysokých školách. V súčasnosti študuje na UTV okolo 5000 seniorov v rôznych odboroch napr. záhradníctvo, fytoterapia, psychológia, politológia, právo, ekonomika, dejiny umenia a mnohé iné.

Trnavská univerzita sa samozrejme k tejto myšlienke pridala a postupne na svojej pôde otvorila 5 odborov, na ktorých študuje viac ako 300 študentov. V súčasnosti sú aktívne 4 odbory – právo, sociálna práca a opatrovateľstvo, politológia a psychológia. Štúdium trvá 3 roky a končí slávnostnou promóciou a odovzdaním dekrétu. Podmienkou prijatia je vek nad 40 rokov a ukončené stredoškolské vzdelanie s maturitou. V prípade nepriaznivého zdravotného stavu je možné študovať aj skôr. Prihlášky sú na internete, prípadne je potrebné prísť osobne. Poplatok za štúdium je 900 Sk na celý rok.

Študenti sa stretávajú každý piatok, prednáška je 2 – hodinová. Tematické zameranie prednášok určuje každá fakulta, ktorá je zároveň zodpovedná za svoj študijný odbor. Prednášky zvyčajne začínajú v októbri a končia v decembri, potom nasleduje

prestávka a znova začínajú v marci a končia v máji. Celkový počet prednášok je 8 za semester a výučba je zabezpečená internými pedagógmi jednotlivých fakúlt, prípadne odborníkmi z praxe. Na sociálnej práci majú študenti zaradenú do rozvrhu aj krátku exkurziu spojenú s návštevou inštitúcie, prípadne zariadenia, ktoré patrí pod sociálnu problematiku. Každý ročník končí buď súbornou skúškou, alebo napísaním semestrálnej práce.

Pozitívom je, že záujem o štúdium rastie, mnohí študenti študujú paralelne viac odborov naraz, prípadne jeden odbor skončia a hneď ďalší začnú. Najväčším pozitívom je určite vytvorenie veľkého množstva sociálnych kontaktov medzi študentmi, ich stretávanie aj vo voľnom čase a vysoká zaangažovanosť niektorých študentov aj do mimoškolských aktivít.

Na záver by som povedala, že UTV patria určite k jedným z dôležitých faktorov aktivizácie seniora. Štúdium otvára nové obzory, nie je náročné na čas a peniaze. Limitujúcim faktorom nie je ani nepriaznivý zdravotný stav. Pre nás ako poskytovateľov je dôležité spraviť štúdium atraktívne a zaujímavé, pre seniorov je najdôležitejšie chcieť prísť a zotrvať.

Použitá literatúra:

1. *Čornaničová, R.: Vzdelávanie v procesoch rozvoja osobnosti ľudí 3. veku. Učebné texty pre študentov Univerzity tretieho veku. UK : Bratislava 1995*
2. *Hrapková N.: Štúdium na univerzitách tretieho veku – podpora kvality života. Dostupné na: www.uniba.sk*
3. *Univerzita tretieho veku. Dostupné na: www.modernaskola.sk*

Mitro, J.: Formy využitia voľného času u dôchodcov. In: Obohacovanie života starších ľudí edukatívnymi aktivitami. Zborník zo seminára s Medzinárodnou účasťou. Národné osvetové centrum, Bratislava 1994

ÚLOHA SAMOSPRÁVY V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Mgr. Ingrid Huňavá

Niekto zaklope, medzi dvere strčí hlavu a ticho sa opýta, či môže ďalej. Potom neistým krokom vstúpi, so sklonenou hlavou a strachom v očiach sa opýta, či neotravuje. Vyzvú ho, aby sa posadil a povedal, ako mu môžu pomôcť, čo ho trápi. Prvé slová a vety sa derú z úst ťažko, ale povzbudzovaný záujmom, sa jeho trápenie a životné boliestky rozmieňajú na drobné. V stručnosti vypovedaný životný príbeh už tak na srdci netlačí. Koľko to trvalo, 20-30 minút, alebo len 5? Ktovie. Jemu úplne stačí , že ho počúvali. Poďakuje a odíde preč.

Vážené dámy, vážení páni, milí hostia, teraz si možno myslíte, čo nám to tu rozpráva, veď to sem nepatrí. Ale práve toto človečenstvo sem patrí. Malá ukážka reality, s ktorou sa stretávame pomerne často. Niekedy príjemná, ak dokážeme pomôcť, niekedy veľmi tvrdá, ak sme na zákony prikrátki. Čo je meradlom úspešnosti poskytovania služieb občanom ? Spokojnosť klientov, množstvo vybavených spisov, kvalita alebo čas , za aký sme schopní tieto služby poskytnúť?

Existencia samosprávy má za sebou nejaký ten rok a jej úloha a postavenie v rámci systému verejnej správy naďalej posilňuje a narastá. Kompetencie, ktorými disponuje prešli za ten čas výraznými zmenami a dávajú priestor samospráve byť k občanom bližšie a adresnejšie. Týka sa to všetkých oblastí spoločenského života. Občan si to uvedomuje vtedy, ak niečo potrebuje a hľadá partnera, ktorý mu dokáže pomôcť. V zmysle zákona o obecnom zriadení základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby obyvateľov. Pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti má okrem iného vymedzený rámec na poskytovanie sociálnych služieb. Ale vieme, čo znamená pojem sociálne služby ?

Sociálne služby sú činnosti, ktoré prispievajú k uspokojovaniu potrieb občanov a ktoré zabezpečujú primerané životné podmienky pre ľudí, ktorí sa nemôžu postarať sami o seba. Kritériom pri rozhodovaní o poskytnutí sociálnej služby občanovi by mali byť jeho konkrétna potreba a odkázanosť na pomoc druhých.

Tieto služby napomáhajú občanom využívať zdroje, ktorými spoločnosť resp. samospráva disponuje , pre zvýšenie kvality ich života, pre schopnosť viesť čo najprirodzenejší život a udržanie a rozvoj schopností, zručností a potenciálu, ktoré občania majú.

Poskytovanie sociálnych služieb pre starých a zdravotne postihnutých občanov v obci môžeme rozdeliť do troch základných skupín a to terénne, ambulantné a pobytové.

Terénne: opatrovateľská služba, organizovanie spoločného stravovania, prepravná služba (v našom prípade zabezpečovaná SSS)

Ambulantné : jedáleň pre dôchodcov, kluby dôchodcov, stredisko osobnej hygieny, práčovňa (SSS)

Pobytové: Domov dôchodcov, zariadenie chráneného ZOS, DD – penzión.

Ďalšími službami, ktoré samospráva svojim občanom poskytuje a sú pre výkon služieb veľmi dôležité, sú poradenstvo, krízová intervencia a rehabilitácia

Spoločnou charakteristikou týchto služieb by malo byť to, že sú prístupné všetkým občanom, ktorí ich potrebujú a stanovené kritériá pre ich poskytovanie. Mesto Trnava zabezpečuje poskytovanie týchto druhov služieb prostredníctvom svojich organizácií ako je Stredisko sociálnej starostlivosti, Domov dôchodcov a podporou subjektov tretieho sektora.

Ďalšou kompetenciou obce pri výkone samosprávy vyplývajúcej zo zákona o sociálnej pomoci č.195/1998 je :

- obec zriaďuje a kontroluje zariadenia sociálnych služieb
- poskytuje pomoc občanom pri zabezpečovaní prístrešia
- vykonáva poradenstvo pri riešení rodinných a sociálnych problémov
- vyhľadáva občanov, ktorým treba poskytnúť sociálnu pomoc
- vedie evidenciu občanov, ktorým poskytuje sociálnu pomoc
- organizuje spoločné stravovanie
- utvára podmienky na záujmovú činnosť, kultúrnu činnosť a na udržiavanie fyzickej a psychickej aktivity občanov
- obec môže poskytovať za svojho rozpočtu subjektu, ktorý poskytuje pomoc podľa tohto zákona finančný príspevok alebo jednorazový účelový príspevok

Mesto Trnava, odbor sociálny, prostredníctvom referátu sociálnych služieb, bytového referátu a ďalších organizačných zložiek napĺňa ustanovenia tohto zákona a prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení upravuje kompetencie mesta v sociálnej oblasti.

Referát sociálnych služieb poskytuje občanom v hmotnej núdzi jednorazovú sociálnu dávku pre dôchodcov, vybavuje agendu súvisiacu so sociálnou pomocou dôchodcom v oblasti sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb, poskytuje poradenstvo v oblasti stravovania, opatrovateľskej služby, klubov dôchodcov, možností a podmienok umiestnenia do rôznych zariadení sociálnych služieb, pripravuje podklady pre zaradenie občana do domova dôchodcov a do zariadenia opatrovateľskej služby, poskytuje poradenstvo pri podaní žiadosti o malometrážne byty v spolupráci s bytovým referátom, potvrdzuje žiadosti na oslobodenie od súdnych poplatkov občanom sociálne odkázaným alebo dôchodcom, spolupracuje s klubmi dôchodcov, spracováva žiadosti o poskytnutí finančného grantu mesta Trnava v tejto oblasti.

Sociálne poradenstvo, jeden z najvýznamnejších atribútov práce na „úrade“ má charakter nielen všeobecného poradenstva, kedy poskytujeme informáciu a orientáciu klienta v problematike kompenzácii sociálnych dôsledkov zdravotného postihnutia, v sociálnych dávkach alebo základnej orientácie v životnej kríze, ale napĺňa základnú úlohu samosprávy byť pre občana vtedy, keď ju potrebuje. Samozrejme, že okrem poradenstva samospráva poskytuje ďalšie služby. Ale tak , ako sa rozvíja spoločnosť, tak sa menia požiadavky klientov. Očakávajú nové služby ? Stačí im, aby poskytované služby boli dostatočne kvalitné ? Podľa nasledujúceho demografického ukazovateľa starnutia občanov mesta Trnavy je zrejmé, že v budúcnosti bude táto veková skupina čoraz silnejšou a rozhodujúcejšou v živote samosprávy. Sme na to pripravení ? Akú úlohu má teda samospráva plniť ? Má sa striktne pohybovať v medziach stanovených zákonom, alebo ponúknuť občanom aj niečo „navyše?“

Jednou z ciest je aj realizácia úloh , ktoré boli prijaté v rámci Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava na roky 2007 - 2013. Sú zamerané na rozvoj komu-

nikácie s verejnosťou, vytváranie podmienok pre aktivity občanov - seniorov, zapájanie profesijných a záujmových skupín do života mesta, skvalitňovanie poskytovaných služieb pre obyvateľov mesta , modernizovanie sociálnych zariadení, aktivizovanie tretieho sektora, budovanie bezbariérových prístupov. Ďalšou alternatívou je ponuka nových služieb ako napr. služba tiesňového volania, rozširovanie kapacít zariadení sociálnych služieb , kde by sa služby poskytovali v dostupných cenových reláciách.

Možností a ciest, ako ísť ďalej , je viacej. Dôležité je, aby samospráva vo svojej úlohe v oblasti poskytovania sociálnych služieb vychádzala predovšetkým z potrieb jej obyvateľov, reagovala na možné následky sociálnych rizík a zároveň zohľadňovala legislatívne možnosti. K tomu je nevyhnutná spolupráca s občanmi, so zástupcami občianskych združení, tretím sektorom a v neposlednom rade s profesionálmi, ktorí sa tejto problematike venujú.

SOCIÁLNE SLUŽBY MESTA SENIOROM

Mgr. Juraj Tomášik

STREDISKO SOCIÁLNEJ STAROSTLIVOSTI SO SÍDLOM NA ul. Vl. CLEMENTISA 51 v TRNAVE

Mestské zastupiteľstvo mesta Trnava uznesením č.15 zo dňa 16.2.1993 zriadilo s účinnosťou od 1.1.1993 príspevkovú organizáciu Stredisko sociálnej starostlivosti.

Predmetom činnosti organizácie v oblasti starostlivosti o starších občanov je (zriaďovacia listina Strediska sociálnej starostlivosti):

A - Zabezpečenie komplexnej starostlivosti pre seniorov trvalo žijúcich na území mesta Trnava:

- v oblasti verejného stravovania – zabezpečuje prevádzku stravovní s cieľom poskytovania obedov pre dôchodcov trvalo žijúcich na území mesta Trnava
- zabezpečuje zdravotnícku starostlivosť pre nájomníkov Malometrážnych bytov, v Zariadeniach opatrovateľskej služby na Hospodárskej a Coburgovej ulici
- zabezpečuje celodennú stravu pre klientov v Zariadeniach opatrovateľskej služby na Hospodárskej a Coburgovej ulici

B - Zabezpečenie opatrovateľskej služby na území mesta Trnava:

- zabezpečuje poskytovanie opatrovateľskej služby na území mesta Trnava v súlade so zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky v platnom znení a so zákonom č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v platnom znení a osobám, ktoré boli zbavené spôsobilosti na právne úkony.

C - Zabezpečenie ubytovacích služieb v mestských ubytovniach:

- v spolupráci s MsÚ Trnava, zabezpečuje obsadzovanie uvoľnených bytov v objekte Malometrážnych bytov, uvoľnených miest v zariadeniach opatrovateľskej služby

D - Zriaďovanie, rušenie a spravovanie činnosti klubov dôchodcov:

- riadi a usmerňuje rozvoj kultúrne – výchovnej činnosti klubov dôchodcov
- zabezpečuje činnosť klubov dôchodcov s prihliadnutím na osobitné záujmy dôchodcov v súlade s Prevádzkovým poriadkom klubu dôchodcov

• ORGANIZOVANIE SPOLOČNÉHO STRAVOVANIA

Stravovňa a vývarovňa pre dôchodcov sa nachádza v objekte MMB na ul. Vl. Clementisa 51. Poskytuje svoje služby obyvateľom MMB a dôchodcom žijúcim na území mesta Trnava. Celková kapacita stravovne je 350 obedov.

Od 15.9.2002 bola otvorená nová vývarovňa pre dôchodcov v objekte bývalej materskej škôlky na Spartakovskej ulici s celkovou kapacitou 150 obedov. Cena stravného lístka je 29 a 30 Sk, skutočné náklady sú 59 Sk. Obedy rozvážame vlastnými vozidlami do výdajní stravy v kluboch dôchodcov.

V súčasnosti kapacitne nestačíme uspokojiť ďalších záujemcov.

ROČNÝ PREHĽAD PRÍPRAVY OBEDOV V ROKOCH 2003 - 2006

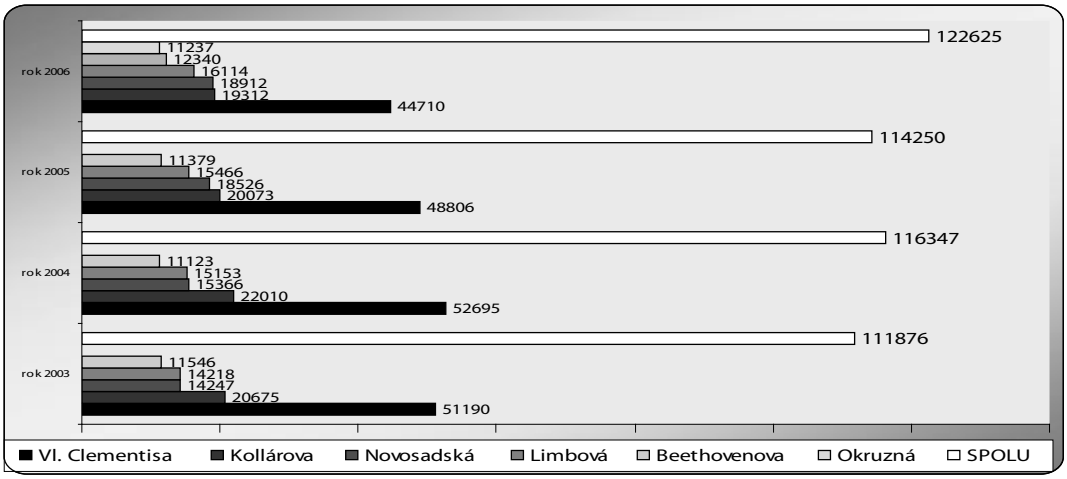

• ZABEZPEČOVANIE UBYTOVACÍCH SLUŽIEB

- v spolupráci s MsÚ Trnava zabezpečuje obsadzovanie:
  a) uvoľnených bytov v: Malometrážnych bytoch pre seniorov
  Malometrážnych bytoch pre mladé rodiny
  b) uvoľnených miest v: Mestských ubytovniach – Kollárova 24
  a Coburgova 26, 27.28
  c) uvoľnených miest v: Zariadení opatrovateľskej služby,
  Hospodárska 62,

Zariadení opatrovateľskej služby pre zdravotne a sociálne núdznych – Domove dôchodcov pre bezdomovcov

MALOMETRÁŽNE BYTY pre seniorov, Vl. Clementisa 51

- Účelové zariadenie pre občanov mesta Trnava s minimálne 5 ročným trvalým pobytom na jeho území, umožňujúce samostatné bývanie, možnosť samostatného i spoločného stravovania, možnosť zdravotníckej a opatrovateľskej starostlivosti, spoločenského vyžitia, ...
- Ubytovacia kapacita zariadenia sa delí na 154 jednoizbových bytov s plochou 44,10 m2 a 41 garzoniek s plochou 24,58 m2.
- Zariadenie umožňuje samostatné bývanie, možnosť vlastného i spoločného stravovania, možnosť vlastného bytového zariadenia, neobmedzený pohyb nájomníkov, každý platí nájomné iba za svoj byt, počas dňa je k dispozícii vlastný lekár a zdravotná sestra. Na prízemí je spoločenská miestnosť (poriadajú sa posedenia, oslavy), knižnica, kaderníctvo, kozmetika,...

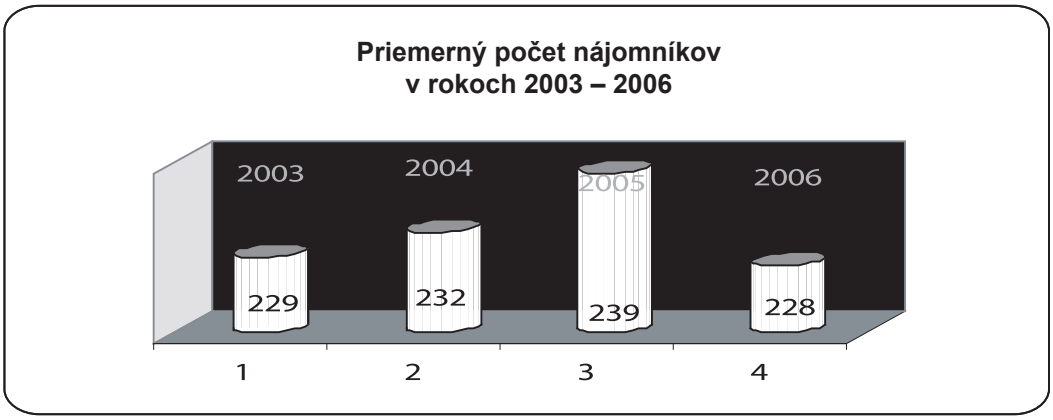

• ZDRAVOTNÍCKA A OPATROVATEĽSKÁ STAROSTLIVOSŤ

- Zabezpečenie zdravotníckej a opatrovateľskej starostlivosti pre nájomníkov v Malometrážnych bytoch
- Zabezpečenie zdravotníckej a opatrovateľskej starostlivosti v Zariadení opatrovateľskej služby
- Zabezpečenie zdravotníckej a opatrovateľskej starostlivosti v ZOS - Domove dôchodcov pre bezdomovcov
- Zabezpečenie opatrovateľskej služby na území mesta Trnava

ZARIADENIE OPATROVATEĽSKEJ SLUŽBY, Hospodárska 62

- Účelové zariadenie SSS s kapacitou 32 miest (19 ženy, 13 muži) zabezpečujúce komplexnú celoročnú zdravotnícku a opatrovateľskú starostlivosť občanom mesta Trnava. Každodennú zdravotnícku a opatrovateľskú starostlivosť vykonávajú stredne zdravotnícky pracovníci a nižší zdravotnícky personál v nepretržitej prevádzke, lekársku starostlivosť zabezpečuje lekár SSS. V zariadení je zabezpečená komplexná starostlivosť o obyvateľa, celodenné stravovanie z vlastnej kuchyne.

PRIEMERNÝ POČET UMIESTNENÝCH V ZOS v rokoch 2003 - 2006

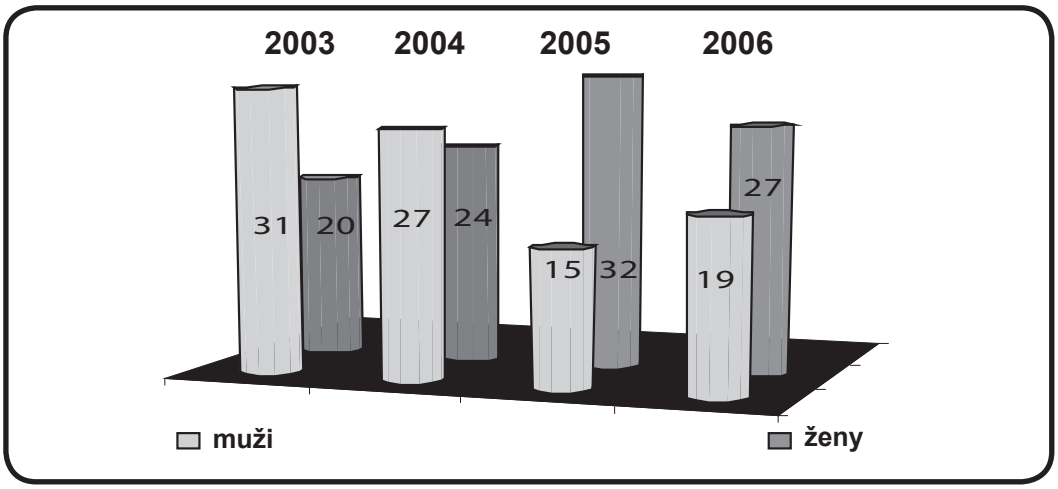

ZOS – Domov dôchodcov pre bezdomovcov, Coburgova 24

Účelové zariadenie SSS s kapacitou 24 miest zabezpečujúce komplexnú – celoročnú zdravotnícku a opatrovateľskú starostlivosť zdravotne a sociálne núdznym občanom mesta Trnava .

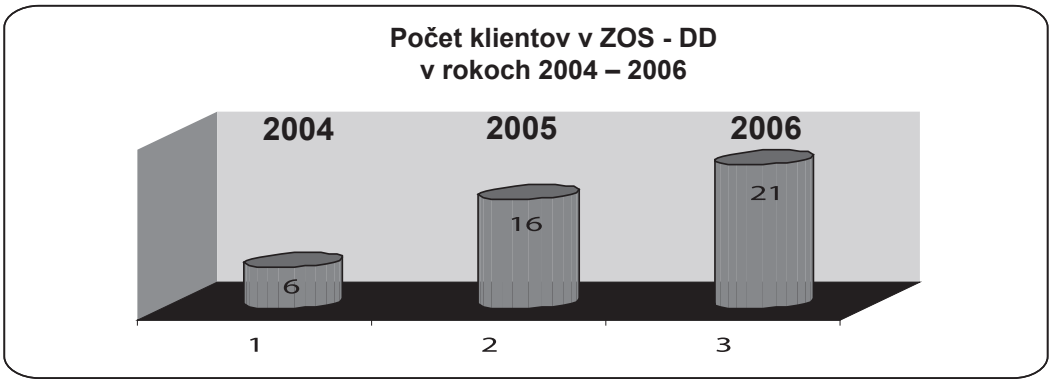

ZABEZPEČENIE OPATROVATEĽSKEJ SLUŽBY NA ÚZEMÍ MESTA TRNAVA

Opatrovateľská služba zahrňuje:

- nevyhnutné životné úkony (bežné úkony osobnej hygieny, pomoc pri obliekaní a vyzliekaní, pri presune na vozík a z vozíka na lôžko, donáška obeda, ...)
- nevyhnutné práce v domácnosti (nákup, práce spojené s udržiavaním domácnosti, pranie, žehlenie osobnej bielizne,...)
- zabezpečenie kontaktu so spoločenským prostredím (doprovod na lekárske vyšetrenia, kultúrne a spoločenské podujatia, ...)

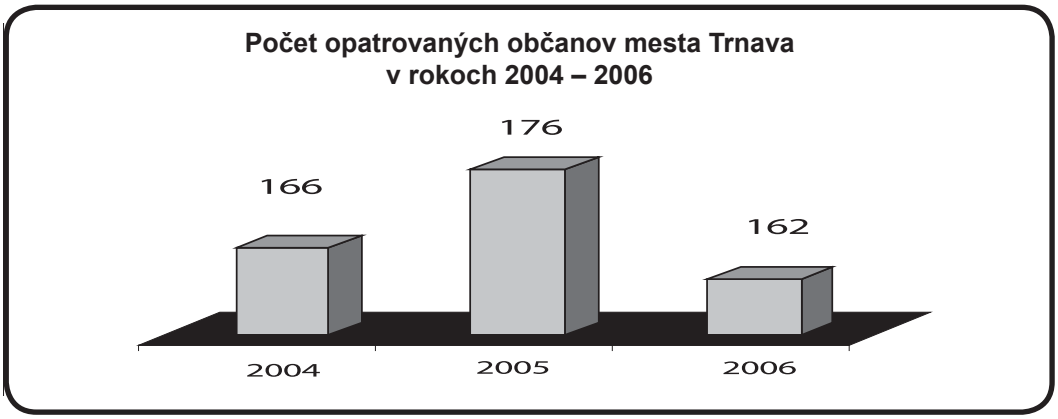

- **ZRIAĎOVANIE, RUŠENIE A SPRAVOVANIE KLUBOV DÔCHODCOV NA ÚZEMÍ MESTA TRNAVA**

- v zmysle §35 zákona 195/1998 o sociálnej pomoci účelové zariadenia pre občanov poberajúcich starobný dôchodok alebo občanov s nepriaznivým zdravotným stavom

vytvárajúce podmienky na záujmovú, kultúrnu činnosť a na udržiavanie fyzickej a psychickej aktivity občana.

V súčasnosti SSS usmerňuje činnosť klubov dôchodcov:

KD VL. CLEMENTISA	MMB, DRUŽBA
KD KOLLÁROVA	
KS NOVOSADSKÁ	STARÉ MESTO
KD CENTRUM	
KD LIMBOVÁ	LINČIANSKÁ
KD BEETHOVENOVA	PREDNÁDRAŽIE I. a II.
KD ĽUDOVÁ	KOPÁNKA, ZÁTVOR...

Členská základňa v kluboch dôchodcov v rokoch 2004 – 2006

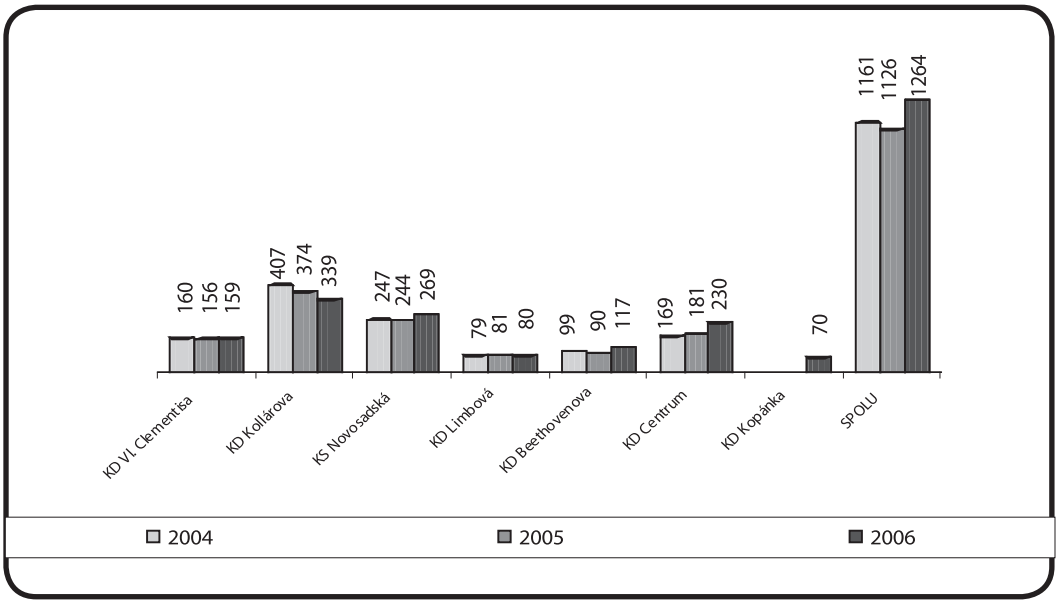

V zmysle zriaďovacej listiny Stredisko sociálnej starostlivosti zabezpečuje:

- Riadenie a spravovanie územných detských jaslí v meste Trnava - zabezpečenie zdravotno-výchovnej činnosti pre deti do 3 rokov
- Opatrovníctvo osôb pozbavených spôsobilosti na právne úkony, alebo ktorým spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená na základe rozhodnutia súdu
- Zabezpečenie prevádzky útulku (nocľahárne) pre bezdomovcov
- Zabezpečenie správy , údržby, opravy a modernizácie zvereného majetku mestom Trnava

- Materská škola a vývarovňa, Spartakovská č. 10
- Administratívne priestory, Vančurova č. 1
- Detské integračné centrum, Čajkovského č. 55
- zdravotné stredisko, Mozartova č. 3
- Mestská poliklinika „Družba“, Starohájska č. 2

Prevádzková budova a Dom smútku – cintorín Kamenná cesta č. 2

SLUŽBY V DOMOVE DÔCHODCOV V TRNAVE

Ing. Anna Tomašovičová, PhD.

Kľúčové slová:
starnutie, kvalita života, potreby seniorov, domov dôchodcov, pomáhanie, autonómia

Anotácia:
Autorka v príspevku opisuje služby, ktoré sú v domove dôchodcov poskytované. Domovy dôchodcov patria k najznámejším formám inštitucionálnej starostlivosti poskytovanej seniorom. Napriek tejto mnohoročnej tradícii existujú mnohé mýty, ktoré opisujú klientov týchto zariadení ako neautonómnych, apatických, bez možnosti participovať a vytvárať si vlastný pozitívny postoj k životu. Tento príspevok má podať reálny obraz o starostlivosti, ktorá je v domove dôchodcov poskytovaná a o participácii klientov na živote v tejto v inštitúcii.

Domov dôchodcov bol daný do prevádzky v roku 1986. Starostlivosť poskytujeme 150 klientom v jednolôžkových, dvojlôžkových a trojlôžkových izbách.

Od roku 2002 je zriaďovateľom mesto Trnava. Za toto obdobie došlo k mnohým pozitívnym zmenám. Mesto Trnava realizovalo opravu strechy nad obomi pavilónmi ubytovacej časti domova dôchodcov, pripravuje sa oprava strechy nad stravovacou časťou. Bola kompletne zrekonštruovaná práčovňa, vrátane výmeny technológie, bola zrealizovaná výmena okien v kuchyni. Ďalej boli poskytnuté finančné prostriedky na rekonštrukciu izieb klientov na jednom poschodí a výmena nábytku v týchto izbách. Uskutočnila sa väčšia či menšia obnova spoločenských miestností, výmena podlahoviny na chodbe. V roku 2007 boli mestom poskytnuté finančné prostriedky na zvýšenie počtu zdravotníckych zamestnancov o 6 a v budúcich rokoch sa predpokladá s ďalšími, čo prispieva k skvalitneniu služieb poskytovaných domovom dôchodcov. Od roku 2002 mesto Trnava investovalo priamo zo svojho rozpočtu viac ako 7 mil. Sk. A v roku 2007 sa predpokladajú ešte ďalšie investície. Sú pripravené projektové dokumentácie na celkovú rekonštrukciu domova dôchodcov, vrátane zatepľovania, prístavby rehabilitačnej časti a kompletnej rekonštrukcie a modernizácie stravovacej prevádzky.

Ďalšou, i keď nepriamou formou pomoci našim klientom zo strany mesta Trnava je skutočnosť, že patríme medzi domovy dôchodcov s najnižšou úhradou za poskytovanú starostlivosť.

Starostlivosť v Domove dôchodcov v Trnave poskytujeme v zmysle zákona NR SR č. 195/98 Z.z. o sociálnej pomoci, v znení neskorších predpisov. Poskytuje sa
a/ nevyhnutná starostlivosť, ktorou je:

1. stravovanie,
2. bývanie,
3. zaopatrenie,

b/ ďalšia starostlivosť, ktorou je
1. poradenstvo,
2. záujmová činnosť,
3. kultúrna činnosť,
4. rehabilitačná činnosť,

c/ osobné vybavenie, ak sa starostlivosť v DD poskytuje občanovi celoročne a občan nemá osobné vybavenie z dôvodu, že si ho nemôže sám ani s pomocou rodiny
zabezpečiť svojim príjmom a príjmom zo svojho majetku.

d/ podporuje účasť na spoločenskom živote,

e/ zabezpečuje úschova cenných vecí.

Zdravotnícku starostlivosť zabezpečuje obvodný lekár, ktorý ambuluje v domove dôchodcov. Niektorí klienti využívajú možnosti vyšetrenia v jeho ambulancii, ktorá je v blízkosti domova dôchodcov, alebo využívajú služby iných lekárov v mestskej poliklinike. Keďže väčšina príbuzných odmieta svojich blízkych sprevádzať na odborné vyšetrenia, poskytujeme doprovody z radov zdravotníckych zamestnancov, čo nám značne v niektorých dňoch komplikuje situáciu v starostlivosti o klientov, keďže niekedy je i 5 – 6 doprovodov za deň.

V rámci rehabilitácie máme možnosť, na základe ordinácií lekára, poskytovať fyzikálnu terapiu, ktorá pozostáva z
1/ elektroliečby,
2/ vodoliečby,
3/ rehabilitácie.

Na liečbu teplom máme k dispozícii žiariče – solux, horské slnko, diatermiu, packheater (modernejšia náhrada parafínovej liečby). Na liečbu pomocou striedavých prúdov využívame iontoforézu, ultrazvuk a diadynamik.

Vodoliečba pozostáva z masážnych vaní, v ktorých máme možnosť poskytovať sedací vírivý kúpeľ na nohy a masážny kúpeľ celého tela.

Na rehabilitačnom oddelení poskytujeme liečebnú rehabilitáciu, kondičné cvičenia a masáže. A s ohľadom na zdravotný stav našich klientov využívame aj ergoterapiu, ide najmä o práce pri úprave zelene alebo rôzne ručné práce (vyšívanie, háčkovanie, pletenie).

Taktiež poskytujeme inhalácie podľa ordinácií lekára (antibiotikami, vincentkou, bylinkami a pod.)

Pri našej práci využívame i služby psychológa. S pribúdajúcimi rokmi u klientov domova dôchodcov pribúdajú aj problémy s pamäťou. Preto sa psychológ zameriava na rôzne cvičenia, ktoré majú posilniť a trénovať pamäť. S tým súvisí aj diagnostikovanie porúch pamäti, predovšetkým včasná diagnostika demencií, ktorá pomáha udržiavať našich klientov aktívnych a predlžuje ich autonómiu a sociálnu funkčnosť. Rovnako dôležitým je aj sledovanie duševného stavu klientov, prevencia vzniku duševných chorôb spojená s prednáškovou činnosťou zameranou na zmeny spojené so starnutím. Okrem toho je samozrejmou súčasťou práce psychológa pomoc klientom DD pri zvládaní ich osobných problémov.

Po skončení aktívneho pracovného života prichádza u väčšiny seniorov k podstatným zmenám. Zamestnanie je nahradené voľným časom. I prechodom do domova dôchodcov sami zaznamenávajú výraznú zmenu životného štýlu. Prerušili sa mnohé sociálne kontakty.

Každý jednotlivec využíva sebe vlastné spôsoby využitia voľného času, ktoré mu vyhovujú, ktoré sú v súlade s jeho potrebami a schopnosťami. V tejto oblasti sa zameriavame na dva okruhy:

- podchytiť a udržať záujem o aktívny život v DD u novoprijatých a aktívnych klientov,
- vypracovať aktivizačný program pre pasívnych klientov.

Našou snahou je podporovať účasť na spoločenskom živote a ponúknuť klientom také množstvo a možnosti využitia voľného času, aby si každý mohol vybrať podľa svojich záujmov, možností a schopností, aby bol klient vedený k zmysluplnému využívaniu voľného času. Voľnočasové aktivity by mali uspokojovať potreby akceptácie, uznania, sebarealizácie, osobnostného rastu ale aj potreby kontaktu našich klientov. Najdôležitejšie však je, aby klient na svojom voľnom čase aktívne participoval, pretože príjemné vyplnenie voľného času pomáha udržiavať duševnú rovnováhu a zvyšuje kvalitu života nielen seniorov. Veď už starí Gréci považovali voľný čas za mieru ľudského šťastia.

K tomuto účelu ponúkame našim klientom množstvo voľnočasových aktivít:

- vychádzky alebo výlety do blízkeho okolia, zber liečivých rastlín,
- účasť na výstavách, najmä v múzeu a v galérii,
- zabezpečujeme bezplatné lístky na divadelné, filmové, prípadne iné kultúrne podujatia
- účasť na akciách poriadaných mestom Trnava – Trnavský jarmok, Dni zdravia, kultúrne podujatia organizované na námestí, letné akcie v parku,
- akcie poriadané klubmi dôchodcov v Trnave,
- tanečné zábavy poriadané v domove dôchodcov,
- posedenie pri harmonike, pri čaji, spoločenské hry, videoprodukciu,
- kultúrne vystúpenia detí z trnavských materských škôl, základných škôl, Pedagogickej a sociálnej akadémie bl. Laury, Arcibiskupského gymnázia, dedinských spevokolov a mnohých ďalších,
- príjem informácií rôzneho druhu zabezpečujeme pre klientov bezplatným získavaním časopisov, pravidelným dopĺňaním knižnice, v ktorej sú stovky kníh rôznych žánrov, prednáškovou činnosťou na rôzne témy (úprava dôchodkov, kompenzačné pomôcky a príspevky na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, ochrana zdravia a zdravotnícka starostlivosť, zásady zdravej výživy, možnosti riešenia interpersonálnych konfliktov a iné),
- podporujeme aktívnu účasť našich klientov na prezentácii života v domove dôchodcov na exkurziách pre študentov trnavských stredných a vysokých škôl,
- v domove dôchodcov je zriadený bohostánok, kde sa pravidelne v prikázaný sviatok a každú sobotu (s platnosťou na nedeľu) konajú sväté omše, spovede, pravidelné spoločné modlenie,
- relaxačné cvičenia, ergoterapiu.

Prostredníctvom svojich volených zástupcov sa naši klienti podieľajú na určovaní životných podmienok v domove dôchodcov a to najmä aktívnou účasťou na stravovacej komisii, organizovaní schôdzí, kultúrnych podujatí, na adaptačnom procese novoprijatých klientov a inými aktivitami.

Domov dôchodcov pre svojich klientov na požiadanie zabezpečuje i ďalšie služby: napr. služby čistiarne, vybavovanie osobnej korešpondencie, rôznych dokladov, vyhľadávanie osôb, doprovod pri vybavovaní rôznych záležitostí, sprostredkováva služby holička, kaderníčky, pedikérky, opravy dáždnikov, brúsenie nožničiek, donášku liekov, prípadne iné nákupy, alebo ich donášku. Významné miesto má poskytovanie poradenských služieb, často v spolupráci s rôznymi odborníkmi, napr. zo sociálnej poisťovne alebo právnikmi.

Našou snahou je v čo najväčšej miere uspokojovať individuálne potreby našich klientov a starostlivosť, ktorú poskytujeme, je zameraná na rozvoj klienta. Vnímame ho ako subjekt služieb, to znamená, že najdôležitejším kritériom je jeho spokojnosť.

U niektorých klientov sa musíme zameriavať i na zakotvenie hygienických návykov a dodržiavanie noriem slušného a ohľaduplného správania, pretože negatívnym prístupom takýchto klientov k uvedenej problematike sa môže znižovať i kvalita života ostatných klientov.

Styk s príbuznými, priateľmi a okolitým svetom našim klientom zabezpečuje i časová neobmedzenosť návštevných hodín. Pre tých, ktorí nemajú zriadenú pevnú telefónnu linku alebo nepoužívajú mobilný telefón, je v priestoroch domova dôchodcov zriadený telefónny automat. Poštová skrinka umiestnená taktiež v budove domova dôchodcov umožňuje našim klientom ľahší prístup k využitiu tejto služby. Na základe iniciatívy domova dôchodcov mesto Trnava zrealizovalo pred budovou bezbariérový prechod pre chodcov.

V našom úsilí, prispieť k zvýšeniu kvality života seniorov v DD, odbúrať ich pasívny postoj k vlastnému životu sa nám v jednotlivých obdobiach darí viac, či menej. Je to ovplyvnené aj predstavou o spôsobe života slušného dôchodcu a zároveň ich nízkeho ekonomického zabezpečenia v našej spoločnosti. Veríme, že obraz dôchodcu a predstava života na dôchodku sa v nasledujúcom období bude radikálne meniť a dôchodcovia sa v budúcom období budú usilovať o udržanie podobného štandardu ako v produktívnom veku. Veď predpokladom príjemného starnutia a aktívnej staroby je viacero skutočností – kvalitná starostlivosť o starnúcu populáciu, dostatok a prístupnosť služieb pre starších ľudí, osobnostný potenciál jednotlivca, ekonomická situácia starších ľudí. Tieto faktory pôsobia všetky súčasne a ovplyvňujú chápanie tohto životného obdobia. Zdravá, optimálna psychosociálna klíma v spoločnosti vytvára dostatok podnetov pre aktivizáciu seniorov na strane jednej a tiež dostatok a pocit prijatia, istoty a bezpečnosti na strane druhej.

Domov dôchodcov služby rôzneho druhu nielen poskytuje, ale aj oboznamuje svojich klientov s ďalšími službami v meste, prípadne poskytuje pomoc pri ich vybavovaní a využívaní, aby klienti mali možnosť v maximálnej miere využívať služby v systéme, ale aj neformálne prirodzené zdroje podľa vlastných potrieb.

Použitá literatúra:
1. Levická, J.. 2006. Na ceste za klientom. Trnava: Oľga Váryová, edícia ProSocio, 2006. 334 s. ISBN 80-969454-0-8. 2.Tomašovičová, A. 2002. Starý človek ako objekt sociálnej práce. Dizertačná práca. Trnava: FZSP, 2002. 159 s. 3. Levická, J. – Tomašovičová, A.(2004): Možnosti zachovania autonómie jedinca v domove dôchodcov. In: Zborník z konferencie „Autonomie ve stáří“. Ostrava, 2004. s. 136-139

Kontakt na autora:
Ing. Anna Tomašovičová, PhD.
Domov dôchodcov v Trnave
ul. T. Vansovej č. 5
917 01 Trnava
tel. 033/5545033
email: tomasovicova@stonline.sk

ZÁUJMOVÉ ZDRUŽENIE RODINA

Ing. Blažena Královičová

Záujmové združenie Rodina je občianskym združením, ktoré vzniklo v roku 2000 s cieľom podporovať zdravé fungovanie rodiny, zlepšiť spoločenské postavenie členov rodín, najmä tých, ktorí sa dostávajú do izolácie – matky na materskej dovolenke s malými deťmi, týrané ženy a deti, telesne postihnutí, starí rodičia.

Na realizovanie týchto cieľov, zakotvených aj v stanovách Združenia, sme v roku 2001 založili a prevádzkujeme Trnavské materské centrum, ktoré sa svojimi nápaditými a pestrými aktivitami stalo pre mnohé mamičky s deťmi priestorom pre nadväzovanie vzťahov, výmenu skúseností, vzájomnú pomoc a podporu.

V októbri minulého roka naše občianske združenie začalo prevádzkovať Azylový dom Tamara, aby doplnilo chýbajúcu sociálnu službu v meste Trnava a okolí pre týrané ženy a matky s deťmi, ktoré sa ocitli v extrémne náročnej životnej situácii a nemajú rodinné zázemie, nemajú možnosť alebo schopnosť riešiť svoju situáciu.

Na jeseň v roku 2003 sme sprevádzkovali zariadenie opatrovateľskej služby s denným pobytom pre starších ľudí, ktorému sme dali názov Denný stacionár pre dôchodcov.

Dnešná konferencia je zameraná na poskytovateľov sociálnych a zdravotných služieb pre seniorov, preto sa v ďalšej časti svojho príspevku zameriam na toto zariadenie.

Za normálnych okolností má starší človek žiť v rodine, ktorá pre neho tvorí prirodzené

prostredie. No sú okolnosti - a dosť časté – keď je to prakticky nemožné (ťažké zdravotné postihnutie vyžadujúce odbornú a sústavnú starostlivosť, vážne ťažkosti v spolužití, keď hrozí, že sa rodina rozpadne, príliš malé byty, kde sú aj malé deti ...).

Denný stacionár pomáha oddialiť umiestnenie starých ľudí so zníženou sebestačnosťou do zariadení s nepretržitým pobytom. Preberá zodpovednosť v starostlivosti o seniora na časť dňa. Denný stacionár neposkytuje len pobyt a dohľad, ťažiskom našej starostlivosti je program založený na vľúdnom, kľudnom prístupe v bezpečnom a príjemnom prostredí.

Dôraz kladieme na aktivity pripravené kvalifikovaným personálom (spolupracujeme s nadáciou Memory, so Slovenskou Alzheimerovou spoločnosťou). Naše zamestnankyne si sústavne rozširujú svoje odborné vedomosti pravidelnou účasťou na školeniach, seminároch.

Úzko spolupracujeme so psychiatrom, odborníkom na Alzheimerovu chorobu.

Starostlivosť o starkých zahŕňa podporu sebestačnosti, precvičovanie fyzických i psychických schopností klientov v medziach ich možností a zdravotného stavu. Takmer denne chodia na prechádzky, fyzioterapeutka s nimi pravidelne cvičí, pravidelne majú pamäťové cvičenia. Starkí rozprávajú svoje zážitky či skúsenosti, spievajú, spoločne oslavujú svoje narodeniny, meniny, modlia sa, cvičia, vytvárajú nádherné ručné práce – jednoducho prúdi tam život. V určitom zmysle slova sa hovorí,

že starí ľudia sú ako deti – tak ako ony často nepotrebujú, aby sme za nich robili veci, ale aby sme ich vtiahli do činnosti, aby sme ich povzbudili, dodali im odvahy, aby oni sami boli tvorcami, nielen konzumentmi. Snažíme sa vytvárať a udržiavať vzťahy aj s rodinami našich starkých – stretnutie na spoločnej grilovačke, vianočné „party“, odborná prednáška.

V blahej pamäti zosnulý pápež Ján Pavol II. v Liste starším ľuďom napísal:“ Napriek obmedzeniam, ktoré mi priniesol vek, uchovávam si radosť zo života.“

Hodnotné svedectvo, krásny príklad.

Prevádzka v našom stacionári je v pracovných dňoch od 7,00 hod. do 17,00 hod., cez víkendy je stacionár zatvorený. Kapacita je 15 klientov. V súčasnosti je naplnená a evidujeme ďalšie tri žiadosti o prijatie. Poplatok na deň je 100.- Sk pre obyvateľov mesta Trnava, pre ostatných klientov je to 130.- Sk na deň. Od vzniku zariadenia sme poskytli služby 36 klientom.

Vytrvalým úsilím predsedníčky nášho Združenia sa podaril zrealizovať projekt SENIOR-TAXI . Nákup 9- miestneho vozidla poskytuje možnosť dovozu – odvozu niektorým našim klientom do stacionára, ale aj k lekárovi, a taktiež rieši prepravu zdravotne postihnutých a imobilných občanov z Trnavy a okolia do rôznych zariadení. SENIOR-TAXI takto slúži cez pracovné dni od 7,00 hod. do 15,00 hod., platba po meste Trnava je 50.- Sk, mimo mesta 8.-Sk za kilometer.

Práca v našom zariadení je náročná, väčšina starkých trpí Alzheimerovou chorobou v rozličnom štádiu. Oceňujem a veľmi si vážim trpezlivú, odbornú prácu nášho personálu, ktorý sa s láskou stará o našich starkých a prajem nám aj iným podobným zariadeniam veľa síl, optimizmu a chuti zdolávať prekážky.

A nakoniec citát od Sydney Smith :

„ Najväčšia chyba je neurobiť nič v presvedčení, že toho môžeme urobiť len málo.“

SVETLO: HOSPIC

Mgr. Anna Suchoňová

Hospic a hospicová starostlivosť

Podľa koncepcie zdravotnej starostlivosti v odbore paliatívna medicína vrátane hospicovej starostlivosti vydanej MZ SR s účinnosťou od 1. 7. 2006:

Hospicová starostlivosť je paliatívna starostlivosť poskytovaná pacientom s nevyliečiteľným ochorením a zomierajúcim pacientom hospicom ako samostatným zdravotníckym zariadením. Zahŕňa všetky prvky paliatívnej starostlivosti: paliatívnu medicínu, ošetrovateľskú, psychologickú, spirituálnu, respitnú a terminálnu starostlivosť, ako aj starostlivosť o pozostalých. Môže sa poskytovať formou ústavnou i ambulantnou (tzv. mobilným hospicom).

Úlohou paliatívnej starostlivosti je:

- zlepšiť kvalitu života pacienta až do smrti
- poskytnúť pacientovi úľavu od bolesti a iných závažných symptómov ochorenia
- zmierniť utrpenie pacienta a stabilizovať jeho zdravotný stav
- neurýchľovať ani neodďaľovať smrť
- zabezpečiť pacientovi komplexnú liečbu a starostlivosť tímom zdravotníckych pracovníkov s odbornou spôsobilosťou
- integrovať psychologické a spirituálne aspekty starostlivosti o pacienta
- poskytovať podporný systém, aby pacient mohol žiť čo najaktívnejšie až do smrti
- poskytovať pomoc príbuzným, blízkym osobám pacienta na zvládnutie problémov počas jeho choroby a aj po jeho smrti v čase smútenia

Zriaďované hospice ponúkajú možnosť postarať sa o terminálne chorých, ktorí v neosobných pretechnizovaných nemocničných zariadeniach nedostávali primeranú liečbu príznakov a boli osamelí, odlúčení od svojich blízkych.

Zo štatistík sa dozvedáme, že najviac chorých, ktorí hospicovú starostlivosť potrebujú a využívajú je v seniorskom veku. Hospic im ponúka **zlepšenie kvality ich zostávajúceho života**.

Snahy o zriadenie hospicu Svetlo v Trnave

Myšlienka poskytovania hospicovej starostlivosti, tzn. komplexnej starostlivosti o chorých v terminálnom štádiu choroby zaujala skupinu nadšencov z Trnavy začiatkom 21.storočia.

Pomôcť uvedeniu tejto myšlienky do života sa nadšenci rozhodli formou občianskej iniciatívy a to činnosťou občianskeho združenia **Centrum pomoci a vzdelávania** (OZ CPV), ktoré vzniklo v r. 2003.

OZ CPV sa začalo orientovať v hospicovej problematike, študovať legislatívu, propagovať potrebu hospicovej starostlivosti, vzdelávať dobrovoľníkov a pod. Združeniu sa podarilo osloviť viaceré inštitúcie a organizácie kvôli získaniu priestorov na zriadenie hospicu. Po prehodnotení vlastných možností, predstavitelia OZ CPV usúdili, že poskytovanie hospicovej starostlivosti bude vhodné realizovať v neštátnom zariadení mimovládnou organizáciou typu nezisková organizácia.

Za účelom poskytovania všeobecne prospešných služieb podľa zákona č. 213/1997 Zb. z. vznikla v r. 2004 **nezisková organizácia SVETLO**, ktorej spoluzakladateľom je OZ CPV.

Nezisková organizácia po svojom založení získala do prenájmu (na dobu 35 rokov) priestory časti kláštora OFM na Františkánskej ulici v Trnave. Po spresnení projektového zámeru rekonštrukcie priestorov bol vypracovaný stavebný projekt, získané stavebné povolenie a dodaný aj realizačný projekt.

Stavebný projekt predpokladá realizovať rekonštrukciu prenajatých priestorov, v ktorých bude umiestnené zariadenie hospic (kapacita 14 lôžok) a dom ošetrovateľskej starostlivosti – DOS (kapacita 11 lôžok).

Rekonštruované priestory sa nachádzajú v objekte, ktorý je v zozname kultúrnych pamiatok SR. Preto aj ich rekonštrukcia bude náročnejšia. O získanie prostriedkov na jej realizáciu sa n.o. usiluje z domácich i zahraničných zdrojov.

Vďaka prostriedkom, ktoré n.o. získala od mesta Trnava (partnerská zmluva), sponzorov, z grantov a od drobných darcov, bol vypracovaný stavebný projekt, realizačný projekt a po získaní stavebného povolenia sa začala I. etapa rekonštrukcie priestorov.

Realizovala sa rekonštrukcia:
- miestnosti, ktorá slúži ako kancelária n.o. a ako požičovňa zdravotníckych a hygienických pomôcok
- potrubných sietí pre médiá budúceho zariadenia

Vzhľadom na zvyšujúci sa počet onkologických a iných terminálnych ochorení a nedostatočný počet poskytovateľov paliatívnej starostlivosti (viď koncepcia) **je potrebné zabezpečiť dostupnosť paliatívnej starostlivosti na oddeleniach paliatívnej medicíny alebo v hospicoch.**

SVETLO n.o. ponúka a pozýva na spoluprácu štátne a samosprávne inštitúcie a organizácie a podnikateľské subjekty pri dokončení projektu hospic Svetlo, ktorý by slúžil celému Trnavskému regiónu.SVETLO: HOSPIC

CENTRUM POMOCI A VZDELÁVANIA

Mgr. Zdenka Mešťánková

Mesto Trnava v r. 2001 spracovalo obsiahlu štúdiu - Plán o ekonomickom rozvoji mesta na ďalšie 10- ročné obdobie. Uvedené podnietilo manželov Kopeckých, aby v nadväznosti na ekonomický rozvoj mesta spracovali „Návrh programu sociálnej starostlivosti, prevencie a vzdelávania pre Trnavu a trnavský región“. Návrh zo dňa 26. apríla 2002 postupne osobne prejednali s primátorom mesta Ing. Štefanom Bošnákom, rektorom Trnavskej univerzity JUDr. Petrom Blahom, dekanom FZ a SP TU prof. MUDr.V.Krčmérym a ďalšími účastníkmi sociálnej práce.

Celkovo bol návrh odsúhlasený a odporučený na realizáciu s tým, že problematika sociálnej oblasti bude mať trvalé ekonomické limity a stály nárast potreby a nedostatočnú ekonomickú základňu.

Na podklade v návrhu vytýčených cieľov v sociálnej oblasti pre Trnavu a trnavský región, začalo sa stretávanie menšej skupiny žien, aby modlitbami prosili o vznik hospicovej starostlivosti v Trnave, ako aj o rozšírenie sociálnej starostlivosti. Našli sa aj dobrovoľníci pre začatie časti vytýčených sociálnych cieľov, na ktoré odovzdali aj prvé dobrovoľné príspevky. Tým nastal čas pre prípravu založenia občianskeho združenia s poslaním konkrétnej sociálnej starostlivosti podľa zákona č. 195/98 Zb.

Menšia skupina sa venovala štúdiu odborných materiálov. Príprava na budúci obsah plánovanej činnosti bol prediskutovaný na dvoch občianskych stretnutiach s účasťou cca 40 občanov.

Po pripomienkovaní a odsúhlasení správnosti vzniku organizácie všeobecnej pomoci pre kohokoľvek, bol dohodnutý termín konania I. valného zhromaždenia 16. január 2003. Toto sa s účasťou vyše 50 občanov uskutočnilo, bol zvolený prvý zakladajúci výbor, revízna komisia i odsúhlasený názov občianskeho združenia „Centrum pomoci a vzdelávania“ v Trnave.

Nasledovala intenzívna práca na tvorbe stanov, na základe ktorých nám Ministerstvo vnútra SR dňa 14. februára 2003 v zmysle zákona č. 83/90 Zb. potvrdilo registrovanie OZ CPV v Trnave. Splnili sa aj ďalšie registrácie : daňový úrad, štatistický úrad, banka a pod.

Z náročnejších prác ešte spomeniem vypracovanie Organizačného poriadku, zabezpečenie identifikácie podpisov štatutárov, informácia o vzniku pre mesto a ďalšie. Bol to vlastne kopec administratívy, ktorý odďaľoval plnenie našich cieľov a vlastného školenia pre prácu dobrovoľníkov v III. sektore.

V príspevku sa sústredím na vymenovanie časti aktivít z našej doterajšej práce:

- Dňa 28.7.2003 som ako školiteľku mala pozvanú Mgr. Evu Majdlíkovú, riaditeľku Asociácie supervízorov a sociálnych poradcov z Bratislavy, ktorej odporúčania máme aj písomne.
- Stali sme sa členmi Slovenskej humanitnej rady
- Spracovali sme pre mesto prvé projekty. Veľa času sme venovali problematike vyškoliť menšiu časť členov pre mediáciu, na čo sme od mesta získali aj projekt.

- Po obšírnej korešpondencii sme zistili, že časovo a hlavne finančne nie je možné sa uvedeného školenia zúčastňovať.
- Malá skupina zdravotných, pedagogických a sociálnych odborníkov vypracovala predpísaný obsah akreditácie na kurz opatrovateľov. Po konzultáciách a dopracovaní sme od Ministerstva školstva získali akreditáciu a od r. 2004 každoročne organizujeme opatrovateľský kurz s priemernou účasťou 25 absolventov. Všetky predmety prednášajú odborníci s predpísanou kvalifikáciou, ktorých odsúhlasenie potvrdilo MŠ SR, na základe čoho absolventi získajú predpísaný certifikát. Záujem o tento kurz sa každoročne zvyšuje.
- Už tretí rok, každoročne v mesiaci október organizujeme v kostole sv.Jakuba u františkánov „mimoriadnu svätú omšu pre starých, chorých a ich opatrovateľov. Zbierku venujeme na podporu hospicu „Svetlo".
- V r.2003 – 2004 sa vytvorila sociálna, hospicová a ekonomická komisia. Uskutočnilo sa prvé informačné vzdelávanie o hospicovej starostlivosti. Prednášateľkou bola PhDr. Patrícia Porubčanová z TV a tri prednášky v inom prostredí mala MUDr. K. Osvaldová.zabezpečil sa poznávací autobusový zájazd do hospicu sv. Jozefa v Rajhrade pri Brne a hospicu na sv. Kopečku v Olomouci v Českej republike.
- Uskutočnili sa aj dobrovoľnícke školenia a poznávacie návštevy iných zariadení. O týchto ako aj o „hospicovej" problematike Vás bude bližšie informovať Mgr. Prokopová.
- Podstata činnosti bola v smere hospicovej starostlivosti, napr. vytipovanie štyroch priestorov , jednania v uvedenej záležitosti, štúdium materiálov pre založenie hospicu zdravotníkmi, legislatíva a pod. Na podporu hospicu sa podieľame i svojou účasťou na vianočných trhoch predajom vareného vína, drobných vianočných sladkostí a pod.
  Taktiež na spoluprácu pri organizovaní benefičných akcií, propagácií jednotlivých akcií, administratíve a ďalšom.
- V práci CPV pozitívne hodnotíme poradenskú pomoc, ktorej sa aktívne a dobrovoľnícky zúčastnili šiesti lektori (MUDr. Duchoň, MUDr. Kopecký, MUDr. Pikulíková, MUDr. K Osvaldová, prof. MUDr. Krčméry, MUDr. Zamkovská) , ďalej poradenstvá pre starších (p. Kopecká, Mgr. Mešťánková), ekonomické (Ing. Malovcová),sociálne (RNDr. Gašparíková).
- Osobitné a písomné závažné konania sa dlhodobo vykonali na ochranu 90 ročnej p. Ž.L. s ministerstvom, s okresným a krajským súdom. Menovaná starenka nerozvážnosťou, osamelosťou a stareckou dôverou prišla o svoj kvalitný dvojizbový byt. Prípad sa riešil dva roky.
- Priam románový príbeh týrania a hladovania pri adoptívnych rodičoch a čiastočne aj liečebniach a ústavoch pre mentálne postihnutých, prežíval viac ako 25 rokov Mário H. Po smrti adoptívnych rodičov zdedil ich hodnotný majetok a vklady v banke. V jeho prípade sme dlhodobo na jeho ochranu vystupovali voči rodičom a ústavom. Prípad sme opustili, súčasne je pod správou primeraného ústavu, ale nie v Trnave. Sám chodí aj čiastočne pracovať – avšak s jeho majetkom sa nenakladá hospodárne.
  Dom už štyri roky chátra, bez elektriny, vody, zo záhrady je les, chatu v Senci už dlhé roky užíva iný. Má len 50% svojprávnosť. S nami je naďalej v kontakte.
- Zúčastnili sme sa trojdňového seminára „Fórum pre ochranu starších", stali sme sa jeho členmi. Pozvali sme predsedníčku OZ p. Galisovú z Prievidze, ktorá je viac rokov konzultantkou MPSVaR, SHR na 22. mája 2007 na malý

seminár, kde medzi inými účastníkmi sa zúčastnili všetci štyria predsedovia trnavských Klubov dôchodcov.

- Za pozitívny krok v našej práci považujeme vytvorenie neziskovej organizácie „Svetlo“, z čoho vyplýva aj naše ekonomické a priestorové rozdelenie.
- V súčasnosti 22. septembra 2007 sme ukončili „Akreditovaný kurz opatrovateliek“, na ktorý nám grantom prispel VÚC a čiastočne mesto Trnava (27 absolventov dostalo certifikát).
- Máme rozpracovaný projekt so základnými školami „Kultúra mladých na potešenie starších“, na ktorý sme získali finančné prostriedky po výzve VÚC č.1/2007.
- Na MPSVaR s projektom „Pomoc, vzdelávanie a filantropia“ predloženým 27.11.2006 sme neuspeli.

Je zložité hovoriť o programe pre budúci a ďalšie roky, pretože každý program potrebuje vychádzať z finančnej istoty a reálnej perspektívy – čo zatiaľ v našom OZ nejestvuje. Napriek tomu na základe bohatých vízií – naším základným cieľom je Dobro pre občanov nášho mesta, pomoc pre zdravotne a sociálne odkázaných, preto uvediem len základné programové ciele :

A/ Získať pre OZ dve základné dobrovoľnícke skupiny : skupinu mladších a skupinu starších ,

B/ zmluvne zabezpečiť dohodu o spolupráci s Trnavskou univerzitou a pod jej záštitou rozšíriť vzdelávania, pokračovať v doterajšom vzdelávaní a rozširovať poradenstvo,

C/ mesto Trnava raz ročne informovať o odstrániteľných závadách – čo by mohlo zlepšiť kvalitu života našim občanom a opätovne upozorniť na tie, ktoré čakajú na vybavenie: napr. umenšenie množstva holubov, uzatvoriť pohrebný priestor na cintoríne na ul. T. Vansovej, udržiavať hygienu na oboch cintorínoch, rozširovať ochranu chodcov voči dravej autodoprave. K novým poznatkom patrí záťažové čakanie u lekára, rušenie kľudu motorkármi, mládežou, poškodzovanie občanov asociálmi – kde ostala nevybavená žiadosť, aby bezdomovci boli povinní evidencie, dodržiavania poriadku, hygieny, zdravotnej kontroly – pretože ich občasné provokačné konania môžu privodiť vlaňajšiu nitriansku situáciu, kde teanedžérmi boli upálení dvaja bezdomovci.

D/ Prostredníctvom projektov budeme mať úsilie pomáhať zdravotne a inak odkázaným, vytvárať podmienky pre prevenciu, spolupracovať s organizáciami tretieho sektora a napĺňať široké sociálne a vzdelávacie potreby.

KRUH – APZ : Chránené dielne

Mgr. Mária Prekopová

KRUH n.o. bola založená pravé pred 2 rokmi za účelom poskytovania všeobecne prospešných služieb. Našou snahou bolo, poskytovať služby zamestnanosti pre UoZ z radov ZP osôb. Získali sme povolenie na prevádzkovanie Agentúry podporovaného zamestnávania. Svoje služby sme ponúkli ÚPSVaR v regióne Trnavy. Pre ÚSVaR Piešťany a Hlohovec sme po vybratej verejnej súťaži pracovali so 40- timi UoZ prehodnotenými Soc. poisťovňou, Výsledkom práce po 2 mesiacoch bolo vytvorenie IAP- Individuálne akčných plánov pre týchto ZP UoZ. Mimochodom už počas tohto projektu sa z ich radov zamestnali 3 ZP občania. V tomto čase sme získali silného partnera Ligu proti rakovine, ktorej sme predložili projekt vzniku CH.D. ktorá by vyrábala ku Dňu narcisov prezentačné výrobky- narcisy identifikátory a iné drobné predmety. Náš projekt zaujal, finančná úspora, ktorá by pre LPR vznikla bola cca l, 5 milióna korún. Tieto ušetrené financie by sa mohli použiť na pomoc onkologickým pacientom. Využili sme príležitosť a reagovali sme na Výzvu Ústredia práce a sociálnych vecí a rodiny a nami predložený projekt na vytvorenie takto zameranej CH.D. získal nenávratný paušálny príspevok pre 5 ZP a asistentku. Pri získavaní budúcich ZP pracovníkov do tejto dielne, bol záujem tak veľký, že výber sme vykonávali zo 40 UoZ so zdravotným postihnutím. To nám vnuklo myšlienku, aby sme túto našu CH.D. vybudovali zároveň aj ako pracovisko, ktoré by slúžilo na zácvik záujemcov o prácu z radov ZP osôb alebo záujemcov o prácu asistentov pre zamestnancov ZP. Treťou možnosťou bola tiež príprava možných zakladateľov nových CH.D.

Myšlienku sme spracovali do projektu s názvom CH.D. -Trenažér a tento získal od nadácie Pontis Grant na vybudovanie tohto pracoviska.

Úspešne sme zavŕšili práce na rekonštrukcii prenajatých priestorov a v predstihu s podmienkami dohody s ÚPSVaR sme v septembri minulého roka CH. D. spustili do prevádzky. Zároveň sa dobudovalo i pracovisko CH.D. -Trenažér.

Chránená dielňa , úspešne zvládla výrobu narcisov pre LPR a vyrobila takmer 900 000 ks týchto kvietkov a zároveň 14000 identifikátorov a tiež 14000 prezentačných výrobkov. Celkove dielňa vyprodukovala pre LPR výrobky v hodnote viac ako 2.5 milióna Sk Tento výkon sa dal pochopiteľne dosiahnuť iba za pomoci brigádnickej pomoci. A tak na 3 mesiace sme poskytli prácu ďalším 10 ZP UoZ z našej databáze, ktorý formou trenažéra absolvovali zaškolenie. Táto forma pracovnej brigády bude pokračovať aj v ďalšom období . kedy vrcholia práce v CH.D. V súčasnosti brigádnicky zamestnávame práve ženy z trnavského klubu VENUŠE, ktoré samé prekonali onkologické ochorenie. Stojí teda za pozornosť, že práve oni sa tiež podieľajú na výrobe symbolu boja proti rakovine- žltého NARCISU

O výrobky z našej dielne prejavila záujem i Liga za duševné zdravie a tak už pre tento rok (október 2007) pre Dni duševného zdravia sme vyrobili 80 000 nezábudiek a 3 000 ks identifikátorov

Našu neziskovku navštevovali často i ľudia z diagnostikovaným duševným ochorením. Hľadali tiež možnosť sa aspoň čiastočne zamestnať. Neboli sme na prácu s touto skupinou ZP osôb personálne ani materiálne pripravení.

Malým vlastným prieskumom u odbornej verejnosti i na samospráve mesta a VUC sme zistili, že zariadenie v ktorom by mohli tráviť čas a rozvíjať svoje schopnosti ZP s duševným ochorením v regióne chýba. Vytvorili sme projekt na zriadenie Centra psychosociálnej rehabilitácie Náš projekt oko jeden z piatich na Slovensku ocenila LPR Grantom. O podporu na jeho realizáciu sme sa prihlásili i predloženým projektom mestu Trnava. Sme radi že i tu našiel ocenenie a získal finančnú dotáciu mesta. Kruh n.o .zamestnala potrebných odborníkov na prevádzkovanie centra a vytvorili sme materiálne a technické podmienky na jeho

spustenie. Po získaní povolenia z MPSVaR nás VÚC zaregistrovala ako poskytovateľa týchto sociálnych služieb. Požiadali sme tiež VÚC o možnosť poskytnutia finančného príspevku na prevádzkovanie Centra. V súčasnosti v nultom ročníku už toto Centrum pracuje s 9 klientmi a po jeho rozšírení bude schopné poskytnúť tieto sociálne služby až 15-tim klientom. Vytvoríme tiež podmienky , aby v Centre mohli vykonávať odbornú prax i študenti Trnavskej univerzity pripravujúci sa na prácu v tejto sociálnej oblasti.

Pri poskytovanie všeobecne prospešných služieb pre budúcnosť budeme využívať svoje doterajšie skúsenosti a odborné personálne zázemie. Často pracujeme a stretávame sa s populáciou blízkou dôchodkovému veku. Vieme ako aktívne sa chcú naďalej zapájať tak do výrobného procesu ako i zúčastňovať sa verejného života spoločnosti. Sú však plný obáv, že odchodom na dôchodok o tieto ich snaženia nebude mať nik záujem. Ešte o niečo ťažšie sa tento dôchodkový vek znáša a vníma ľuďom v domovoch dôchodcov. V mnohých prípadoch sa ich životné prežitky sústreďujú iba na deň návštevy ich rodinných príslušníkov. Počas bežných dní v týždni sa ich denný program veľmi nemení. A práve stereotyp a vypadnutie s pracovného kolobehu strata vedomia že je pre niekoho potrebný ich najviac trápi a neprospieva ich zdravotnému stavu Výsledkom je, že najviac času trávia sedením na lavičkách a čakaním na podávanie obeda či večere. Všetci určite vieme, že jeseň ich života si zaslúžia tráviť lepšie - kvalitnejšie. Výlety , či iné rozptýlenia , kultúrne, spoločenské, (ktoré si môžu dopriať napr. ich rovesníci v Rakúsku) sú finančne náročné

.Našou snahou v poskytovaní sociálnych služieb v tejto oblasti bude vytvorenie projektu vybudovania domu pre seniorov s možnosťou aktívnejšieho trávenia času klientmi. Samotný klient sa v priebehu dňa bude môcť venovať podľa svojich schopností a zdravotného stavu nenáročnej práci, z ktorej finančný prospech bude používaný práve na aktívny spoločenský život. Ak by táto ich pracovná činnosť, bola spojená s dobre fungujúcou CH.D. finančný efekt by sa znásobil. Nemalým prínosom pre klienta by určite bolo i to, že opäť môže vytvárať hodnoty užitočné pre kolektív, v ktorom žije. Do jeho života by opäť pribudol čas na prácu ale i na kvalitnejšie trávenie voľného času Uvažujeme s modelom AKTÝVNEHO SENIOR DOMU pre cca 25 klientov, z ktorých by sa drobných prác vo vlastnej dielni zúčastňovali striedavo brigádnicky 15 klienti na skrátené pracovné časy (2-3 hodiny). S podporou CH.D. s 5 až 7 ZP zamestnancami by spolu mohli vyprodukovať finančné zdroje cca 400 až 500 tisíc ročne. To sú financie, ktoré by pre klientov zabezpečili každomesačné výlety či spoločenské akcie v hodnote cca 40 000 Sk. Naša CH. D. by vytvorila zo svojím výrobným programom, ktorý sa ešte stále rozširuje a vyžaduje si brigádnické sily, dobrý základ tejto myšlienke. Tým, že v takto realizovanom AKTÍVNOM SENIOR DOME budú klienti z rôznych oborov, je tu možnosť získavať zákazkovou formou i iné zaujímavé pracovné ponuky, okrem

hlavnej pracovnej náplne. Kruh n.o. uvažuje pre úsporu finančných zdrojov, využívať svoje personálne možnosti služby psychológa a sociálneho pracovníka pôsobiacich v CENTRE i pre SENIOR DOM Je určite veľa občanov, ktorí čakajú na miesto v dome dôchodcov, my sme však v KRUH n. o. presvedčení, že veľa je i tých, ktorým by takýto model trávenia dní v AKTÍVNOM SENIOR DOME splnil ich predstavy o naplnení jesene života. Pochopiteľne, že celá existencia takto realizovaného Senior domu, ako i jeho prevádzkovanie si vyžaduje viac zdrojové financovanie , čo by bolo uskutočňované podľa platných sociálnych zákonov a vyhlášok .

Návrhom projektu sa momentálne zaoberáme po organizačnej stránke a sme vo fáze prieskumov medzi možnými klientmi. Priestorové, technické podmienky a možnosti budenie riešiť na základe projektu, ktorý už v prípravnej fáze chceme konzultovať s predstaviteľmi mesta Trnava, a zároveň sa budeme snažiť získať si ich podporu. Podporu pre realizáciu projektu budeme hľadať tiež u VUC a samozrejme u sponzorov naklonených pomáhať v sociálnej oblasti. Projekt v ucelenom odbornom spracovaní predpokladáme predložiť v júni 2008.

AKTIVITY JEDNOTY DÔCHODCOV SLOVENSKA

Ing. Igor Fabián

Jednota dôchodcov na Slovensku (JDS) je občianske združenie, ktoré vzniklo v roku 1991. Dnes má 70 000 členov.
V Stanovách nášho združenia sú podrobne uvedené úlohy a ciele Jednoty. Ich realizáciu zabezpečujeme prostredníctvom svojich 830 základných, 67 okresných, 8 krajských organizácií a Ústredím v Bratislave.

Ciele nášho občianskeho združenia sú najmä:

- pomáhať pri príprave občanov na život a prácu v dôchodkovom veku a

chrániť práva a oprávnené požiadavky dôchodcov na spravodlivé a dôstojné dôchodkové zabezpečenie, zdravotnú a sociálnu starostlivosť.

V tejto oblasti veľmi vážnu úlohu zohráva Ústredie JDS, ktoré upozorňuje príslušné ministerstvá najmä MPSVR SR, ale aj ministerstvo zdravotníctva a ministerstvo financií, v čom zaostáva starostlivosť spoločnosti o dôchodcov. Komisie Ústredia – sociálna, zdravotná, právna a komisia pre vzdelávanie, zložené z kvalitných odborníkov, majú možnosť pripomienkovať pripravované zákony v spomenutých oblastiach.

Ďalšia úloha je spolupracovať s orgánmi štátnej správy a samosprávy, s odborovými a ďalšími občianskymi organizáciami

Na tomto úseku úspešne spolupracuje nielen Ústredie JDS, ktoré má dohody o spolupráci s MPSVR SR, s Konfederáciou odborových zväzov SR, s Národným osvetovým centrom, Slovenským zväzom zdravotne postihnutých, Sociálnou poisťovňou, Združením miest a obcí, Slovenským zväzom protifašistických bojovníkov, ale aj KO JDS, ktoré na tieto dohody nadväzujú a spolupracujú v krajoch. Veľmi dôležité a pre budúcnosť rozhodujúce, sú pripravované „Dohody o spolupráci“ našich KO s vedeniami VÚC v jednotlivých krajoch. Menej sa darí uzatvárať dohody s Regionálnymi združeniami miest a obcí. Naše okresné a základné organizácie majú veľmi dobrú spoluprácu s mestami a obcami. V tejto splupráci je potrebné zvýrazniť základnú úlohu OO JDS, ktoré sú nositeľmi zakladania nových základných organizácií. Z 2 880 miest a obcí na Slovensku máme založené ZO v 830.

Úlohu sledovať vývoj životnej úrovne dôchodcov a navrhovať príslušné opatrenia, plníme. Naše kvalifikované podklady na odstránenie nedostatkov zákona o sociálnom poistení sme predložili ešte ministrovi Kaníkovi. Tento aj po osobných rokovaniach nebol ochotný ich riešiť. Našu žiadosť sme znovu predložili aj pani exministerke Radičovej, ktorá navrhla na jej základe niektoré úpravy zákona. Bolo doriešené vdovecké pre všetkých mužov, zmiernená absurdnosť výpočtu dôchodkov k 31.12.2004 a 1.1.2005, zavedený systém zreálnenia výpočtu dôchodkov až od roku 1988.

Bohužiaľ neboli splnené naše ďalšie požiadavky, ako je jednotný výpočet dôchodkov, priznanie trinásteho dôchodku, zriadenie poradného zboru pre seniorov pri Vláde

SR a najmä veľmi dôležitá požiadavka zvýšiť starobné dôchodky na úroveň inflácie od roku 1990 o 22 %.

Pani ministerke Tomanovej sme znovu predložili naše oprávnené požiadavky. Vážime si ústretovosť pani ministerky, ktorá navrhla a presadila, aby dôchodcovia s nižšími dôchodkami dostali vianočný príspevok, realizuje sa prepočet dôchodkov, pripravuje sa Štatút Rady vlády SR pre seniorov.

Dávam do pozornosti, že presadzovanie oprávnených požiadaviek nerobíme iba pre svojich členov, ale pre všetkých dôchodcov na Slovensku.

Požiadavky za dôchodcov, JDS významnou mierou presadila i do Programového vyhlásenia Vlády SR z augusta 2006.

V oblasti poskytovania sociálnej, zdravotnej a právno – poradenskej pomoci svojim členom plní svoje poslanie nielen Ústredie, ale aj KO, OO JDS a niektoré ZO najmä svojimi dobrovoľnými aktivistami. Táto pomoc je realizovaná či už individuálnymi pohovormi, alebo prednáškovou činnosťou na členských schôdzach.

Za veľmi dôležitú úlohu považujeme organizovanie dobrovoľníckej činnosti a vedenie starších ľudí k vzájomnej pomoci. Metodicky je táto činnosť usmerňovaná krajskými a okresnými organizáciami, ale samotná jej realizácia je úspešná najmä v ZO na v obciach v spolupráci s obecnými samosprávami. Zahŕňa v sebe nielen starostlivosť o dlhodobo a krátkodobo chorých, o pomoc pri donáške obedov, nákupov, ale aj pri domácich prácach a samozrejme pri vťahovaní tých, ktorí potrebujú pomoc, do činnosti základnej organizácie.

Rád by som na tomto mieste zvýraznil aj skutočnosť, že funkcionári JDS na všetkých organizačných stupňoch vykonávajú funkcie bez nároku na odmeny, čo tiež patrí do oblasti dobrovoľníckej činnosti. Aj táto činnosť patrí do starostlivosti o seniorov – to znamená do charity.

Zásluhou grantu MPSVaR SR sa nám darí podieľať sa na organizovaní zdravotnej, rekondičnej, kúpeľnej a rekreačnej starostlivosti o dôchodcov. V spolupráci s Liečebnými kúpeľmi organizujeme viac ako dvesto rekondično – integračných pobytov našich členov ročne. Dosiahli sme, že SOREA priamo informuje naše organizácie o možnosti rekreácií v ich zariadeniach, najmä o rekreáciách so štátnou účelovou dotáciou. Znovuzavedenie prideľovania liečebných poukazov aj pre JDS sa nám zatiaľ nedarí zrealizovať. Posledné liečebné poukazy sme mali pridelené v roku 2002.

Veľmi nás teší, že sme sa zhostili úlohy pomáhať pri realizácii systému celoživotného vzdelávania, najmä v poproduktívnom veku pri vzniku Univerzít tretieho veku. JDS bola hlavným iniciátorom vzniku prvej UTV na Bratislavskej univerzite J. A. Komenského v roku 1992, čo zástupcovia Asociácie UTV zvlášť zvýraznili na konferencii k 15. výročiu založenia UTV vo Zvolene. Spolupráca s UTV na jednotlivých univerzitách je veľmi dobrá. V tejto oblasti sa nám darí udržiavať aj činnosť Akadémií tretieho veku, ktoré organizujú niektoré okresné organizácie. Napríklad JDS Trenčín v tomto roku otvorila už XXI. ročník. Veľmi dôležité je vzdelávanie v ZO JDS organizovaním prednášok na členských schôdzach. Prednášky sú nielen z oblasti zdravotníctva, sociálnej a právnej ochrany, ale i bezpečnosti občanov, ochrana pred požiarmi, záhradkárenie a pod.

Dobrý pocit máme pri plnení úlohy - podporovať a rozvíjať kultúrno – spoločenské aktivity, pretože za pomoci grantov sme tento rok zorganizovali už X. Ročník Celoslovenského turistického zrazu a športových hier seniorov v Modre a IX. Celoslovenskú prehliadku speváckych súborov vo Zvolene. Nás teší skutočnosť, že takéto aktivity organizujú aj naše krajské a okresné organizácie. Krajská organizácia Trnava usporiada krajskú prehliadku speváckych súborov a okresné organizácie Trnava, Hlohovec,

Dunajská Streda, Galanta, Skalica okresné prehliadky. Turistické aktivity sú organizované nielen v ZO JDS, ale aj v okresoch a krajoch. Okresná organizácia Trnava usporiadala 21. júna Okresný turistický zraz v Smoleniciach, ktorého sa zúčastnilo takmer 300 našich členov.

Vyvíjame spoluprácu aj v medzinárodných aktivitách. Sme členmi európskych dôchodcovských organizácií ESO a EURAG. Máme veľmi dobrú spoluprácu s dôchodcovskými organizáciami v Rakúsku, Čechách a v Maďarsku. Prehlbuje sa spolupráca krajských a okresných organizácií s partnermi v rámci mikroregiónov a cezhraničnej spolupráce. Nejde iba o návštevy , ale aj o kultúrnu a športovú výmenu členov.

Za pomoci grantu MPSVR SR a sponzorov vydávame už 11 rokov časopis Tretí vek. Za ostatné roky sme ročne vydávali 4 čísla. V tomto roku sa nám po prvý raz podarí vydať 5 čísel. V časopise okrem oficiálnych príspevkov napr. MPSVR SR, Sociálnej poisťovne, zdravotných poisťovní a iných inštitúcií, uvádzame potrebné informácie pre dôchodcov a samozrejme príspevky o činnosti našich organizácií. Časopis je nepredajný, obdržia ho naše organizácie a Kluby dôchodcov.

V organizovaní seminárov a konferencií sa nám tiež darí. Každoročne usporiadavame Celoslovenskú konferenciu pri príležitosti Medzinárodného dňa starších ľudí, pod záštitou podpredsedu vlády SR, alebo ministra PSVR SR. Každý druhý rok usporiadúvame Celoslovenskú konferenciu k plneniu úloh Národného programu ochrany starších ľudí za účasti gestora MPSVaR SR, jednotlivých rezortov, VÚC a ZMOS.V nej sa hodnotí plnenie, resp. neplnenie tohto dôležitého dokumentu.

Národný program ochrany starších ľudí, ktorý bol spracovaný v zmysle rezolúcie OSN č.46 z roku 1991, bol schválený uznesením vlády č. 681 dňa 11.8.1999.

Tu by som chcel zdôrazniť, že funkcionári JDS sa v roku 1999 podieľali na vytvorení tohto strategického materiálu a sú stále tí, čo kritizujú jeho neplnenie a žiadajú nápravu. V súčasnom období sa podieľame na príprave novely Národného programu ochrany starších ľudí a veľmi si vážime postoj samosprávy miest, obcí a krajov pri jeho inovácii a snahy o jeho naplnenie.

Veľmi rád spomeniem aktivitu krajskej organizácie JDS v Trnave, ktorá založila tradíciu konferencie „Reumatologický deň“ v Piešťanoch a dňa 23.októbra bude už jej druhý ročník pod záštitou predsedu VÚC pána Ing. Mikuša. Bez pomoci Trnavského samosprávneho kraja by nebolo možné takúto akciu realizovať. VÚC ďakujeme za pomoc aj pri zorganizovaní krajského „Spoločenského dňa“ v mesiaci úcty starším, ktorý sa uskutoční v Trnavskom divadle dňa 29. 10. 2007.

Vážené dámy a páni,

takto som naplnil tému môjho vystúpenia „Aktivity JDS na Slovensku“. Nepovažoval by som ho za úplné, keby som nespomenul činnosť a aktivitu Mestskej organizácie JDS. Najmä z dvoch dôvodov a to :

- aktívna činnosť funkcionárov tejto organizácie
- a <u>mimoriadna</u> pomoc mesta Trnava pri ich činnosti.

MsO JDS v Trnave bola založená v marci 1994. Ustanovujúcej schôdze sa zúčastnilo 102 členov.

Činnosť MsO JDS bola od svojho založenia bola zameraná najmä na :

- prednášky v zdravotnej problematike na členských schôdzach
- zájazdy a výlety
- organizáciu Univerzity tretieho veku v odbore záhradníctvo kde v školskom roku 1996/97 ukončilo štúdium 19 poslucháčov 1997/98 32 poslucháčov
- pozornosť členom k Mikulášu darčekmi zo sponzorských prostriedkov.

Vážnym problémom, ktorý sa prejavoval v realizovaní jednotlivých podujatí bol nedostatok finančných prostriedkov, členovia si museli platiť všetky náklady. Členské príspevky a malé sponzorské dary neumožňovali prispievať najmä na zájazdy, výlety a iné podujatia.

Vedenie MsO JDS z tohto dôvodu hľadalo možnosti ako sprístupniť finančné prostriedky poskytované mestom Trnava pre kluby dôchodcov, aj pre členov MsO JDS. Za aktívnej pomoci predsedu Klubu seniorov pri Stredisku sociálnej starostlivosti (SSS) a Katolíckej jednoty (KJ) Danielom Repášom, za pochopenia vedenia SSS na čele s riaditeľom Mgr. Jurajom Tomašíkom prišlo k dohode, že už v roku 2003 bude SSS prispievať na niektoré akcie.

Táto pomoc umožnila v ďalších rokoch rozšírenie činnosti MsO JDS o hromadné týždenné rekreácie, zájazdy, návštevy divadiel mimo Trnavy, návštevy termálnych kúpalísk, ako aj podávanie občerstvenia pri slávnostných schôdzach.

Pre roky 2004 a 2005 už mala MsO JDS vlastný rozpočet, ako Klub dôchodcov pri SSS a MsO JDS. **Dňa 6. 9. 2005 bola definitívne potvrdená rovnoprávnosť MsO JDS s ostatnými klubmi v Trnave. V tento deň bola Mestským zastupiteľstvom v Trnave schválená Zriaďovacia listina Klubu dôchodcov Centrum na Hlavnej ul. 17 v Trnave.** Zriadenie bolo MsO JDS oznámené dňa 7. 9. 2005.

Pretože činnosť MsO a KD Centrum je navzájom prepojená je aj výbor MsO totožný so samosprávou KD Centrum. Spoločné sú aj členské schôdze, ktorých sa zúčastňujú členovia KD Centrum ako aj členovia iných KD na území mesta. MsO JDS má k dnešnému dňu 369 členov a KD Centrum 331 členov. Rozdiel je 38 členov MsO JDS, ktorí sú členmi iných KD a nie sú členmi KD Centrum.

Toto považujeme za správne, lebo JDS je „stavovská“ organizácia pre seniorov. Boli by sme veľmi radi, keby sa zvýšil počet členov JDS o členov iných KD s tým, že by zostali členmi „materských KD“ a neboli by členmi KD Centrum.

Nebudem tu spomínať akcie, ktoré sa darí plniť zásluhou finančnej pomoci mesta Trnava, tak ako v každom KD, lebo „Prevádzkový poriadok KD“ platí pre všetky KD na území mesta.

Rád by som však spomenul aktivity, ktoré nie sú bežné v iných KD.

Prednášková činnosť na zdravotnícku problematiku, sociálne, právne otázky, ale aj osobnú bezpečnosť, ochrana proti požiarom, informácie o inštitúciách na území mesta a ich povinnostiam a pod., nadväzuje bez prestávok od založenia JDS. Počet členských schôdzí sa stabilizoval na 10 x za rok.

Za pomoci grantu mesta v rokoch 2004 – 2006, na základe dohody s Fakultou zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity, bol realizovaný systém „Poradenskej činnosti na úseku sociálnom“. Pravidelná, individuálna poradenská činnosť pedagogickými pracovníkmi Fakulty sa konala každý druhý týždeň v kancelárii JDS. V každom polroku 5 krát po dve hodiny. Rady boli poskytnuté viac ako 160 seniorom zo všetkých klubov mesta. Poradenská činnosť prebieha v súčasnosti priamo na Fakulte bez prostriedkov z grantu. Ďakujeme pedagógom fakulty za ich ochotu.

Za pomoci mesta Trnava, na Akadémii vzdelávania, trojtýždňového kurzu práce s počítačom sa zúčastnilo v roku 2004 pätnásť a v roku 2006 ďalších pätnásť členov JDS.

V tomto roku na Akadémii vzdelávania prebiehajú kurz nemčiny a kurz angličtiny v každom je zaradených po 15 členov JDS.

Dovoľte mi poďakovať mestu Trnava na čele s pánom primátorom Ing. Bošnákom za pomoc, ktorú mesto poskytuje seniorom mesta. Môžem prehlásiť, zo skúseností JDS, že aj v tejto oblasti patrí medzi najlepšie na Slovensku.

Ďakujem mestu Trnava a Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity, že som mohol na tejto konferencii vystúpiť.

Prílohy:

1. Zoznam zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK - aktualizovaný k 1. 8. 2006

Názov ZSS	Adresa	Riaditeľ ZSS	Tel. riaditeľ	Tel. - ústredňa	Fax
DSSpD.Kráľ. Kračany	č. 62, 930 30	Mgr. D. Gachová	031/552 68 26	031/552 68 26	031/552 68 26
DSSpD V. Meder	Ižop-Pusta 1936/1, 932 01	G. Tamášiová	031/555 21 97	031/555 21 97	031/555 21 97
DSSpD Horný Bar	č. 226, 930 33	Ing. A. Nemes	031/559 72 92	031/559 72 92	031/553 05 88
DSSpD Bojková	Bojková - Jablonica, 906 32	M. Hološka	034/654 00 68	034/658 34 27	034/654 00 68
DSSpD Bor. Sv.Jur	Hviezdoslavova 246, 908 79	Mgr. D. Šelcová	034/774 70 81	034/777 21 25	034/777 21 25
DSSpD Mor.Sv.Ján	č. 11, 908 71	Ing. J. Matlovič	034/774 72 17	034/777 03 78	034/777 05 81
DSSpD Zavar	Hlavná 1, 919 26	PhDr. A. Pavlovičová, PhD.	033/559 75 06	033/559 71 07	033/559 75 06
DSSpD Košúty	Hlavná 10, 925 09	PhDr. L. Baničová PhD.	031/784 91 89	031/784 91 27	031/784 91 89
DD,DSSpD Sereď	Dolnočepenská 1620/27, 926 00	Mgr. A. Krčmáriková	031/789 49 32	031/789 49 33	031/789 49 33
DD,DSSpD Holíč	Kátovská 21, 908 51	Ing. D. Vacová	034/668 26 93	034/668 24 34	034/660 21 31
DD,DPD,DSSpD Senica	Štefánikova 1377/77, 905 01	JUDr. Z. Rišková	034/651 47 65	034/651 79 57	034/651 47 65
DSSpDD Medveďov	č. 111, 930 07	A. Cséfalvayová		031/554 11 05	031/553 05 93
DSSpDD Okoč	Op. Sokolec, Kaštielska 46	Mgr. T. Veres	031/553 04 43	031/555 81 02	031/555 81 02
	930 28				
DSSpDD Jahodná	Mlynská 240/75, 930 21	I. Kapsová	031/553 01 40	031/559 11 37	031/553 01 41
DSSpDD Šoporňa-Štrkovec	925 52	Mgr. M. Tóthová	031/701 74 91	031/787 41 98	031/787 41 98
DSSpDD Pastuchov	č. 262, 920 63	Bc. M. Grznárová	033/744 95 87	033/744 95 87	033/744 95 87
DSSpDD Rohov	č. 27, 906 04	Mgr. M. Knezovičová	034/651 10 15	034/651 10 26	034/651 10 15
DSSpDD Galanta	Krásna č. 1083, 924 00	Mgr. A. Molnárová	031/780 48 75	031/780 48 75	031/780 48 75
DSSpDD Šintava	Nové domy 160, 925 51	PaedDr. A. Šimončíková	031/789 43 60	031/702 09 17	031/789 43 60
DSSpDD Skalica	Čulenova 3, 909 01	Mgr. B. Minďašová	034/664 46 51	034/664 53 68	034/664 46 51
DSSpD - domov sociálnych služieb pre dospelých					
DSSpDD - domov sociálnych služieb pre deti a dospelých					
DD - domov dôchodcov					
DPD - domov penzión pre dôchodcov					

2. Zoznam subjektov poskytujúcich sociálne služby v meste

Názov subjektu	Adresa	Štatutárny zástupca	Kontakt	Stručná charakteristika
1/ ADAM (Asociácia detí a mládeže) s vnút.postihom	Trnava, Vančurova č. 1	PaedDr. Dáša Bábiková, preds	0905632960 babikova@ adamsr.sk	Združovanie zdravotne postihnutých detí do 18 rokov , cieľom je integrovanie handicapovaných detí so zdravými deťmi
2/ Centrum pomoci a vzdelávania, OZ	Trnava, Novosadská 4	Alžbeta Kopecká.	0915146919 033/55401111	Poslanie: zriadenie hospicovej starostlivosti v Trnave,opatrovateľská služba v domácnosti, poradenstvo
3/ GRANADA, n.o.	Trnava, Kukučínova č. 10	Štefánia Grancová, riad.	033/5505393 granada@granada.sk	Všeobecne prospešné služby,poradenstvo, prepravná služba, opatrovateľská služba. Zamestnávanie invalid. občanov
4/ Detské integračné centrum, štátne zariadenie	Trnava, Čajkovského 55	PhDr. Mária Šimončičová	0335521165 dictrnava@stonline.sk	Zabezpečovanie špeciálno-poradenskej, rehabilitačnej a psychologickej starostlivosti zdrav. post. deťom
5/ Domov sociálnych služieb Satelit. DSS Zavar	Trnava, Stromová 35	Mgr. Marta Országhová	5537173	Denné zariadenie zamerané na rozvoj osobnosti klientov stredného až ťažkého stupňa mentálneho postihu
6/ Detský domov od 0-3 rokov	Trnava, K. Mahra 9	Mgr.Bartovičová Zuzana	5521187	Zabezpečovanie výchovy a starostlivosti o deti od 0-3 rokov
7/ Detský domov od 3 – 18 rokov	Trnava, Botanická 46	Mgr. Bartovičová Zuzana	5334251	Zabezpečovanie výchovy a starostlivosti a vzdelávania detí od 3 – 18 rokov a podpora ich uplatnenia v živote.
8/ ILCO, Klub stomikov	Voderady, Č. 177	Lančaričová Mária predseda	Tel. 5590063	Humanitné zameranie s cieľom chrániť práva, presadzovať záujmy a pomáhať zdravotne post. občanom
9/ Kalokagatia, centrum voľného času	Trnava, Strelecká 1	Mgr. Andrej Havlík	033/5511193 kalokagatia@post.sk	Organizovanie výchovy a vzdelávania ale aj zábavu , oddych a rekreačnú činnosť pre deti a mládež
10/ Klub sclerosis multiplex	Trnava, Vančurova č. 1	Anna Pavlovičová	033/5513009 nusika@stonline.sk 0903028844	Združovanie občanov s ochorením SM, organizovanie ich spoločensko-kultúrnej a ozdravnej činnosti
11/ Liga proti rakovine Pobočka Trnava	Trnava, Sibírska 16	Mária Valentová, preds.	033/5503850 valent.maria@pobox.sk	Organizovanie spoločensko-kultúrnej , ozdravnej, poradenskej činnosti členov

12/ Odborné učilište internátne, Trnava,	Lomonosova č.8	Mgr. Pavol Štefák, riad.	033/5521150 skola@oui,sk	Výchovno-vzdelávací proces mentálne postihnutých žiakov a integrácia tejto skupiny do riadneho pracovného procesu
13/ NÁVRAT, OZ		Blahová	marek.blaha@stonline.sk	
14/ Nadácia pre liečbu detí hipoterapiou	Štúrova č. 6, Trnava	Ing.Dušan Rodák	033/5512829	
15/ Jednota dôchodcov na Slovensku, OV	Trnava, Hlavná č.17	Ing. Fabián Igor	090504720615	
16/ Slovenský zväz telesne post. ZO č. 20	Trnava, Vančurova č. 1	Mária Bilčíková	033/5513794	Poradenská činnosť, organizovanie kultúrno-spoločenských a ozdravných akcií
17/ Slovenský zväz telesne post. ZO č. 21	Trnava, Vančurova č. 1	Dagmar Ptáková,preds.	5513794	Pomoc riešiť problémy telesne postihnutých občanov , ich ekonomické a spoločenské záujmy, organizovanie ozdravných pobytov
18/ Trnavská asociácia sluchovo ostihnutých SZSP	Kollárova 24 Trnava	Bc. Elena Drobná	0905740445 e.drobna@centrum.sk	Príprava sluchovo postihnutých, deti a mládež na plnohodnotný integrovaný život a prácu v spoločnosti, poradenstvo, prevencia, tlmočnícke služby nepočujúcim
19/ Slovenská liga celiakov, OZ	Trnava, Radlinského č. 1	Ing. Viera Hankovičová	0904282568 celiakia@golemtech,sk	Skvalitňovať životné podmienky ľudí s celiakiou,presadzovať výrobu širšieho sortimentu tovaru, zlešovať informovanosť občanov, organizovať spoločenské akcie
20/ Spojená škola	Trnava, Čajkovského 50	PaedDr. Lívia Cibulková	033/5521028 specialnazakladnaskola@ mail.t-com.sk	Zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu pre deti, žiakov a klientov od 3 do 26 rokov mentálne, alebo viacnásobne postihnutých
21/ STORM pri UFK - OZ	Trnava, I. Krasku č. 1	Milada Šimunková	0904348736 msimunkova@ukf.sk	Sekundárna prevencia drogových závislostí s prístupom minimlizácie škôd a ohrozenia . Poskytovanie sociálnej asistencie a zdravotné poradenstvo
22/ Špeciálna základná škola	Trnava, Beethovenova 27	Mgr. Tatiana Uhríková,riad.	033/5331989 uhrikova.tatiana@zoznam.sk	Výchovno vzdelávací proces, riešenie sociálnej situácie rodiny žiaka, motivačné príspevky
23/ Stacionár NAŠ DOM n.o.	Trnava, Beethovenova 20	Anna Rajnáková	033/5353947-8 0905352551	Zabezpečuje pracovnú a opatrovateľskú rehabilitáciu pre dospelých občanov nad 18 rokov mentálne postihnutých, nácvik seba-obslužných činností
24/ SVETLO, n.o.	Trnava, Novosadská 4	Ing. Štefan Bartko	033/5545433 0903450944	Lôžkový a mobilný hospic rekonštruovaných priestorov frant. kláštora
25/ Únia neviadiacich a slabozrakých Slovenska, KS	Trnava, Trhová 2	Mgr. Viera Mrenová	033/5512706, 5516395, 09050477972	Sociálne poradenstvo, rehabilitáciu, nácvik priestorovej orientácie, pohybu, sebaobsluhy, sprievodcovstvo

26/ Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, ZO	Trnava, Kollárova 24	Peter Gieci Predseda Poštova 55	0907636233 giecipet@wmx.s	Spolková činnosť, pordenstvo, prekonávanie izolácie. Organizovanie klubov varenia, ručných prác, práca s PC s možnosťou pri- pojenia na internet . Sebaobslužné činnosti
27/ Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím	Trnava, Spojná č. 6	Július Zemko	0908762622	Práca s deťmi a mládežou ment. post.
28/ Zväz diabetikov Slovenska,ZO	Trnava, Pažitná 9	Alena Strečanská	0907757765	Presadzovať záujmy a potreby diabetikov, ich výchova a vzdelávanie,spoluráca so zdravot.vzdelávacími, rehabilitačnými a inými odbornými inštitúciami
29/ Zväz postihnutých civilizačnými chorobami, OV	Trnava, Vančurova č. 1	Alojz Partel Tajomník OV	5513793	Sekundárna prevencia, stabilizácia zdrav. stavu, rehabilitačné pobyty, relaxačné cvičenia
30/ Zväz postihnutých civilizačnými chorob. Klub kardiakov	Trnava Vančurova 1	Ing. Ivan Stanek,B.Smet. č. 11	5333265	Odborné prednášky,diskusie, rekondičné pobyty, vzdelávanie –spätná väzba s lekárom
31/ Zväz postihnutých civilizačnými chorobami, ZO-VP 40	Trnava Vančurova č. 1	Jozefína Klaučová,preds	0908575688	Sú prvým kontaktom pre človeka, ktorý náhle ochorie , poskytovanie sociálneho po- radenstva , zapájanie sa do kultúrneho a spoločenského života. Členmi sú dôchodcovia ale aj deti.
32/ Domov dôchodcov	T. Vansovej č. 5 Trnava	Ing. Anna Tomašovičová, PhD.,riaditeľka	033/5545261	Zariadenie pre dôchodcov s celoročným pobytom v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Trnava. Kapacita 150 miest
33/ Zariadenie opatrovateľskej starostlivosti	Trnava, Hospodárska 62	Anna Godálová-vedúca zariad.	033/5521128	Zariadenie Mesta Trnava pre dôchodcov s trvalým pobytom v Trnave. Kapacita 32 miest. Zariadenie v správe Strediska sociálnej starostlivosti V. Clementisa 51
34/ Zariadenie opatr. sarostlivosti (satelit.zariadenie ZOS Hospodárska)	Trnava, Coburgova č. 26	Eva Rybanská	033/5521128	Zariadenie pre dôchodcov a občanov v hmotnej núdzi, odkázaných na opateru. Kapacita 24 miest. Zariadenie v správe Strediska sociálnej starostlivosti.
35/ Nocľaháreň pre bezdomovcov	Trnava Coburgova 24	MsÚ Trnava Sociálny odbor	033/3236167 5511955	Poskytnutie nocľahu pre bezdomovcov bezplatne pre občanov s trvalým pobytom V Trnave
36/ KRUH, APZ	Ružindolská č.11	Mgr. Prekopová Mária	033/5511955	Poskytuje služby predovšetkým v oblasti pomoci zamestnania znevýhodeným skupinám občanov-chránené dielne
37/ Spoločnosť na pomoc osobán s autizmom	Hlavná č. 17	Sylvia Záhorová	0908 111 146	Organizácia združuje rodičov detí s autizmom
38/ Stredisko evanjelickej iakonie,Domov dôchodcov a Denný stacionár	Kalinčiakova 24	Anna Kovačiková	5545 208 0905 505 832	Poskytuje služby dôchodcom

Ďakujeme prispievateľom za doručenie podkladov
pre Zborník ku Konferencii sociálnych a zdravotných služieb pre seniorov

Mesto Trnava ako spracovateľ Zborníka ku Konferencii poskytovateľov sociálnych a zdravotných služieb pre seniorov, nezodpovedá za obsahovú náplň jednotlivých príspevkov.

Príspevky neprešli jazykovou korektúrou.

Konferencia poskytovateľov sociálnych a zdravotných služieb pre seniorov

pod záštitou Ing. Štefana Bošnáka, primátora mesta

ZBORNÍK

Zostavovateľ: Mgr. Ingrid Huňavá
Grafická úprava: Andrej Grossmann
Tlač: B-print, Trnava
Náklad: 120 ks

Zborník vyšiel nákladom Mesta Trnava